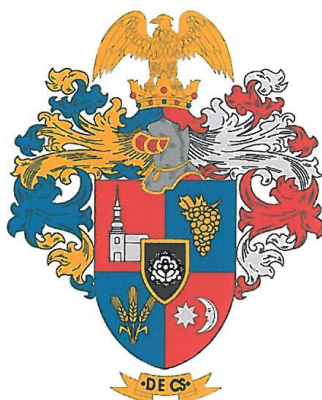

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

(2018-2023)

Decs Nagyközség Önkormányzata

2018. június

Antal Zsolt
polgármester

Jóváhagyta Decs Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 115/2018.(VII.18.) önk-i határozatával

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	1
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	4
BEVEZETÉS.....	4
A település bemutatása	4
Célok	13
Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja	13
A HEP helyzetilemző részének célja.....	13
A HEP IT célja.....	14
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETILEMZÉSE (HEP HE).....	15
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA.....	15
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	15
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása....	15
2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA.....	16
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, konceptiókkal, programokkal	16
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásának bemutatása	16
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	17
3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	18
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	20
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	20
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	28
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	31
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete	34
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	35
3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	37
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	38
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	39

4.	A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	40
4.1.	A gyermekek helyzetének általános jellemzői	40
4.2.	Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	46
4.3.	A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	46
4.4.	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	65
4.5.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	73
5.	A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	74
5.1.	A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	75
5.2.	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	77
5.3.	Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	77
5.4.	A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	78
5.5.	Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	78
5.6.	A nők szerepe a helyi közéletben	79
5.7.	A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	80
5.8.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	80
6.	AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	81
6.1.	Az időskorú népesség főbb jellemzői	81
6.2.	Az idősek munkaerő-piaci helyzete	82
6.3.	A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	84
6.4.	Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	86
6.5.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	89
7.	A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	90
7.1.	A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	93

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	93
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.....	93
7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	95
8. HELYI PARTNERSÉG, LAKOSSÁGI ÖNSZERVEZŐDÉSEK, CIVIL SZERVEZETEK ÉS FOR-PROFIT SZEREPLŐK TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSA	96
9. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	98
HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	99
1. A HEP IT részletei	99
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	125
3. Megvalósítás	130
4. Elfogadás módja és dátuma	136

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Decs Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összhangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Decs nagyközség földrajzi elhelyezkedése, története

Decs nagyközség Tolna megye dél-keleti részén, a Sárköz tájegység közepén, a Dunával érintkező sarkában Szekszárd és Bátaszék között, mintegy 25x25 km-es sík, lapályos vidéken terül el. A Szekszárd-Bátai hegyvonulattól keletre egész a Dunáig nyúlik Sárköz, melynek ősi népviselete, népművészete és szokásvilága közismert nem csak az országban, hanem azon túl is. A Duna folyásától 10-15 km-re nyugatra a folyás irányával párhuzamosan haladó észak-déli dombosor aljában folyt régebben a Sár vagy Sárvíz. A Sár és a Duna közötti területet nevezzük Sárköznek. A Sárköz geológiailag süllyedő alföldi medenceterület legmélyebb fekvésű, és egyben a Dunántúli dombvidékbe benyúló része. Az évenként többször ismétlődő, de nyár elejére okvetlen megérkező zöldár az egész dombokkal keretezett síkot elbo-

¹ Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

rította. A Duna egykori természetes ártere ma az árvízvédelmi töltések segítségével mezőgazdasági területként hasznosítható. A vidék legmagasabb pontja a Szekszárd határában lévő 285 m magas Óriás-hegy. A Decstől mintegy 15 km-re húzódó Gemenci erdőben (a Duna-Dráva Nemzeti Park része) ma is megcsodálható az ártéri táj és a jellegzetes vadállomány. A Sárköz jellemzője, hogy az itt kialakult községek alig két méter magas terasz-szigetekre, úgynevezett göröndökre települtek. A tájegység jelenleg öt községnek ad otthont, ezek: Ócsény, Decs, Sárpilis, Alsónyék, Bata. Közülük Decs a legnagyobb, legnépesebb és központi helyzeténél fogva a Sárköz fővárosa.

Természeti, kulturális és gazdasági öröksége révén Decs a dél-dunántúli turisztikai régióban jelentős helyet foglal el. Megközelíthetőség szempontjából pozitívan hat a megyeszékhely: Szekszárd közelsége (12 km), amely az 56 és 6-os számú főútvonal valamint az M6-os autópálya segítségével van összeköttetésben Pécs és Budapest városokkal. Vasútvonalon Budapest-Baja állomásaként is elérhető. Szomszédságában a Duna-Dráva Nemzeti Park részeként, a Gemenci erdő. Ugyan a község területén a szálláslehetőségek helyzete még kiforratlan, több magánszemély is érdekelt a falusi vendégfogadóhely üzemeltetésében.

Decsen egyedülálló, páratlan gazdagságú néprajzi kincs található, mellyel a nagyközség méltán érdemelte ki a „Sárköz fővárosa” címet. A sárközi népművészet építészeti, kézműves és használati tárgy látványosságokban bővelkedik, szellemi kultúrájából kiemelhető a máig fennmaradt népdal és néptánc-kincs. A terület már a népvándorlás korában lakott volt.

A község a letelepülő fejedelmi törzs szálláshelyéhez tartozott, nevét Gyécsa-Geicsa-Géza névtől származtatták, lakóinak hosszú évszázadokig kiváltságai voltak. A láp, a mocsárvilág őrizte meg számunkra ezt az ősi települést. A település szomszédságában lévő, mára elpusztult Ete mezőváros közvetlen az eszéki-budai római hadiút mellett feküdt, így számtalan római kori emlék került elő az ásatások során.

A községről szóló legrégebbi írott emlék IX. Bonifác pápa levele 1402-ből, amelyben a pápa megengedi, hogy a decsi hívek az addigi fatemplom helyére kőtemplomot építhetnek. Sárköz területe sűrű településhelye lehetett a mohácsi vést megelőző kornak. Azonban a környező települések közül egyedül csak Decs maradt fenn, és élte túl a török hódoltság viszontagságait. Megmaradt hiteles tanúnak a templom, amelynek története a faluval együtt a messze középkor századaiba nyúlik vissza.

A reformáció kora élénk mozgalmasságot hozott Decsre és Sárközre. Decs lakói 1540-ben befogadják a reformáció tanait, megfordulnak Decsen Sztárai Mihály és Szegedi Kiss István neves egyházi férfiak is. A hódoltság utáni, 1696. évi népszámlálás alapján a lakosság száma 40 családfőt véve alapul nem lehetett több 300-400 léleknél.

Az 1872-ben befejezett védgáti munkák során az évről-évre eltűnő nádasok, vadvizek helyén nagy rétek, legelők támadtak. Ezeket a korábbi vízállás miatt kiváló termőképességű területeket később feltörték és művelés alá vonták. Egyszerre jómódú, gazdag emberré lett a decsi. Ekkortól látszik a falu külső képén és a lakosság életén a sokszor hivalkodásig menő jólét fitogtatása.

A hatalmas decsi határ 1925-ben meghaladta a 17 ezer kataszteri holdat, melynek 49%-a szántóterület volt és nagy erdőség is tartozott hozzá. Az akkor is 4200 körüli lélekszámból még külterületen lakott 1928 fő. A világháború rázta fel csendes jólétéből a falut, mely 112 hősi halottat tart nyilván. Már a világháború előtt, de különösen utána szegény, nincstelen, főleg katolikus réteg kezdett áramlani Sárközbe; elsősorban Decsre, mert az itt lakó jómódú, többségében református lakosság birtokain kedvező megélhetési lehetőséget talált. Így alakult ki Decsen az ősi lakosság mellett egy másik népréteg, mely főleg bevándorlással rohamosan szaporodott. Ezek a családok a világháború után házhelyjuttatásban részesültek. (Forrás: www.decs.hu)

A nagyközség gazdasági élete

A Sárközt részben a dunai hajóút, részben a Buda-Belgrád kereskedelmi útvonal közelsége miatt mindig gyors fejlődés jellemezte, amely csupán a török hódoltság utáni időszakban – a népesség megfogyatkozása és a pusztítások következményeként – lassult le. A XX. századi ármentesítési munkálatokat követően az eredetileg állattartással, halászáttal és szőlőműveléssel foglalkozó nép földműveléssel kezdett foglalkozni. A termékeny öntéstalajon elért magas termésátlagoknak köszönhetően a sárköziek gyorsan vagyonosodtak, ennek eredménye az a páratlan gazdaságú népművészet, amellyel Sárköz ma is büszkélkedhet.

Decsen a talajadottságok a mezőgazdasági termeléshez, azon belül is a szántóföldi növénytermesztéshez, és a borvidék részeként nagy kiterjedésű szőlőtermesztéséhez biztosítanak kedvező feltételeket. A mezőgazdaság hosszú idő óta a település gazdaságának, megélhetésének és fejlődésének egyik fő pillérét jelenti, de a település gazdaságában súlya mára már csökkent, ami megmutatkozik a foglalkoztatottsági viszonyokban is. A mezőgazdasági nagyüzemek leépülésével, megszűntével és a térségben működő kis- és középvállalkozások alacsony száma következtében megnövekedett az ingázni kényszerülő munkaerő aránya. Ez utóbbinak legfőbb oka, hogy a vállalkozók nem rendelkeznek elég forrással az építésre, tárgyi eszközök beszerzésére és üzemeltetésre. A település gazdaságában jelenleg nincs olyan, egy vagy két nagyobb jövedelemtermelő képességű vállalkozás, amely a település általános fej-

lesztéséhez is megfelelő alapot biztosíthatna. A településen nem működik olyan jelentősebb ipari üzem, amely komoly adóbevételekhez juttatná az Önkormányzatot.

A munkavállalási céllal eljárók foglalkoztatásában egyrészt a dinamikus térségi központ, Szekszárd tölt be kulcsszerepet, másrészt, Tolna és Bátaszék, mint közeli városok közvetlen közelében létesült kereskedelmi központok biztosítanak munkaalkalmat a Decsről ingázó munkaerőnek. Viszont a napi ingázás kedvezőtlen hatása a napi időbeosztásra, a szabadidős tevékenységektől elvett idő egyaránt alátámasztják, hogy Decsen szükség van a helyben foglalkoztatás növelését lehetővé tevő munkahelyteremtő beruházásokra. A helyi munkaalkalmak szűkös volta és a korlátozott foglalkoztatási lehetőségek egyaránt újabb munkahelyteremtő beruházások szükségességét követelik meg.

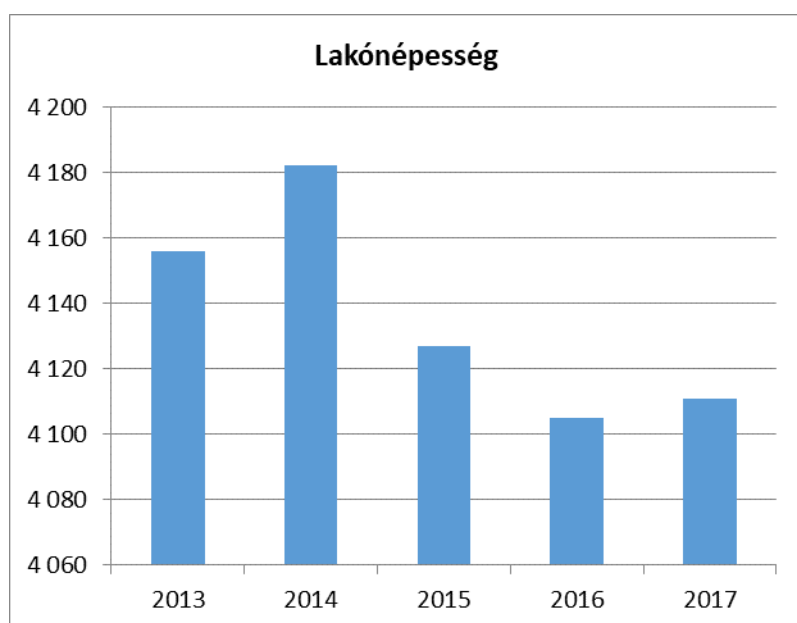
Sárköz kitűnő éghajlati és talajtani adottságainak köszönhetően Decs gazdaságában mindig a mezőgazdaságé volt a főszerep. Jelentősebb ipar soha nem telepedett meg a településen, kivéve a hagyományokon alapuló népművészeti- és háziipart (volt NISZ), mely a rendszerváltásig virágzott és jelentős helyi foglalkoztatási tényező volt. Az iparterületek a település déli részén már kialakult mezőgazdasági- ipari terület, a volt Vásártér, TSZ major, és Vágóhid található. Jelenleg az önkormányzat és a kezében lévő közintézmények, valamint a kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások illetve a TSZ egyes utód-vállalkozásai képesek jelentősebb munkaerőt lekötni.

Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	4 156	
2014	4 182	101%
2015	4 127	99%
2016	4 105	99%
2017	4 111	100%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

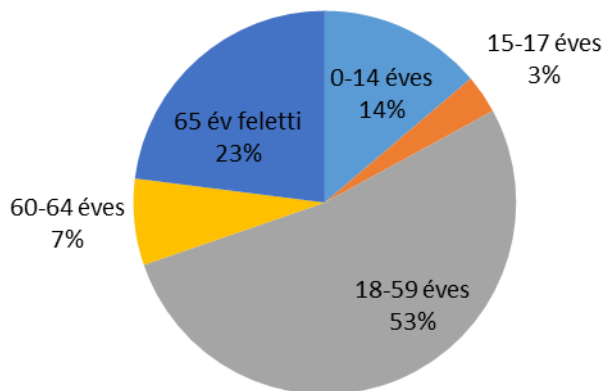

Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

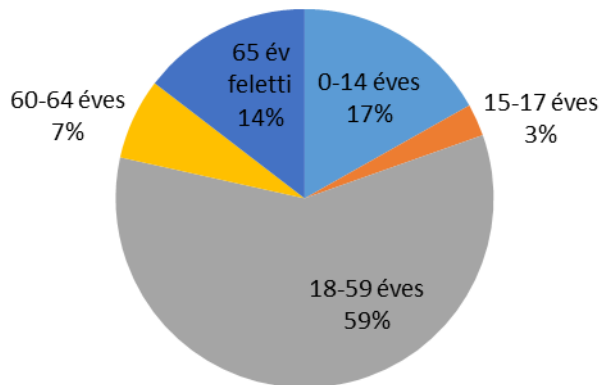
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma	2 144	1 961	4 105	52,23%	47,77%
0-2 évesek			130	3,17%	
0-14 éves	296	330	626	7,21%	8,04%
15-17 éves	70	54	124	1,71%	1,32%
18-59 éves	1 129	1 155	2 284	27,50%	28,14%
60-64 éves	156	136	292	3,80%	3,31%
65 év feletti	493	286	779	12,01%	6,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők

Állandó népesség - férfiak

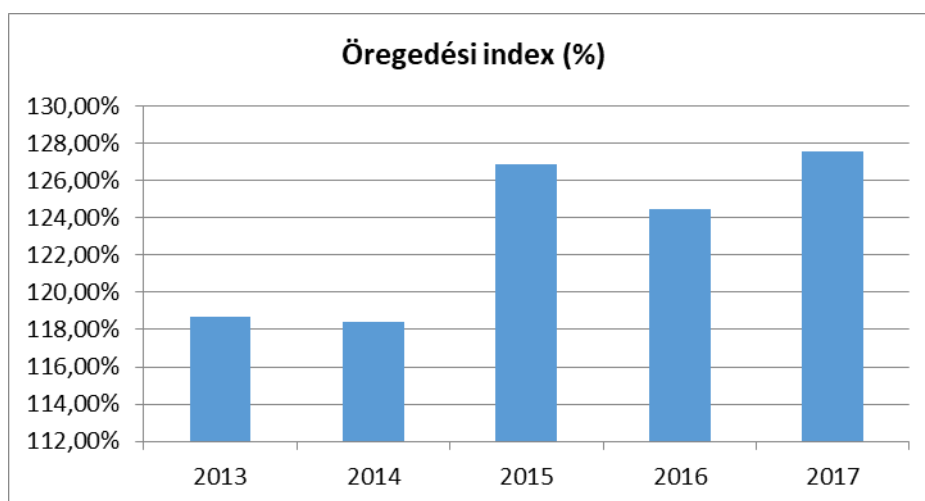
15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	60	50	-10
16 éves gyermekek száma	46	49	3
17 éves gyermekek száma	45	38	-7
Összesen	151	137	-14

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	731	616	118,67%
2014	753	636	118,40%
2015	774	610	126,89%
2016	779	626	124,44%
2017	801	628	127,55%

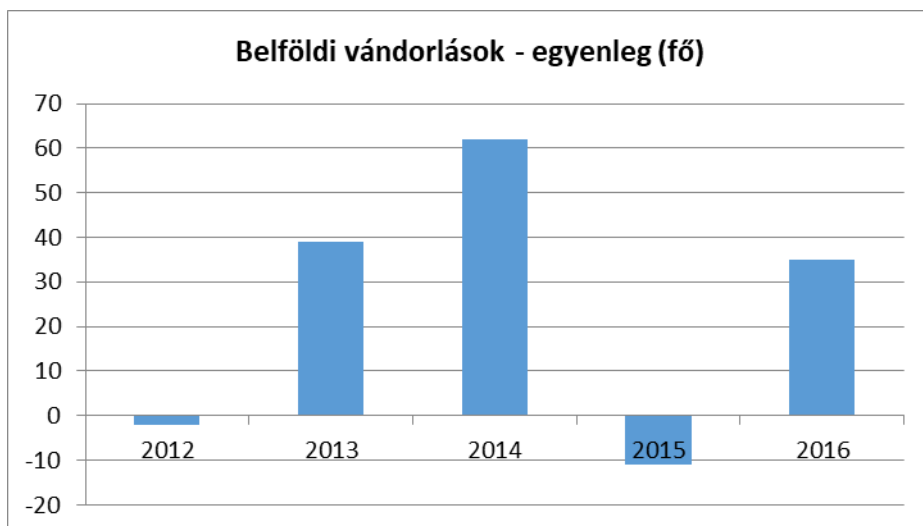
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	112	114	-2	-0,5
2013	123	84	39	9,4
2014	160	98	62	14,83
2015	129	140	-11	-2,67
2016	168	133	35	8,53

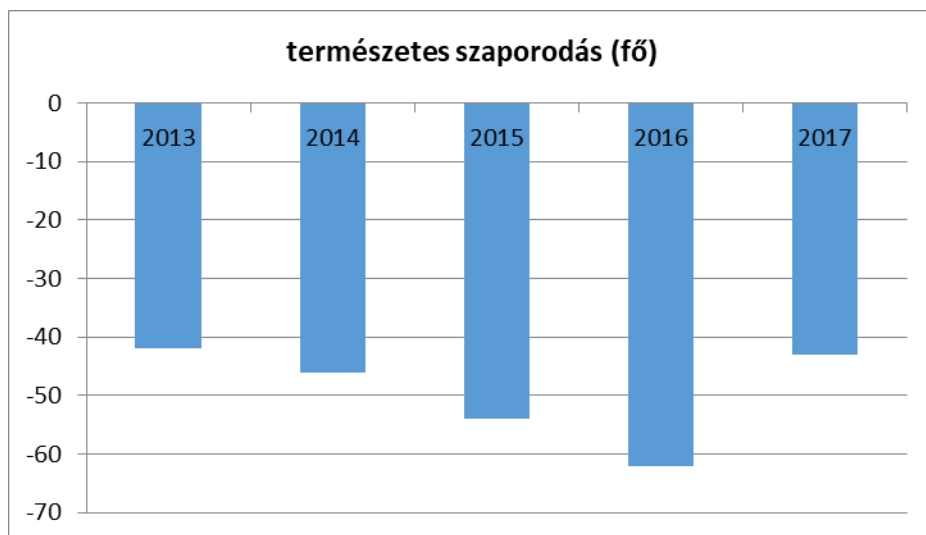
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2013	35	77	-42
2014	47	93	-46
2015	30	84	-54
2016	29	91	-62
2017	36	79	-43

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Statisztikai Hivatal adatai alapján 2017-ben Decs Nagyközség állandó népességének száma 4.111 fő volt. Összehasonlítva a korábbi évekkal, 2016-ban és 2017-ben kisebb mértékű fogyás tapasztalható, ami a születések számának csökkenésével is magyarázható.

Az utóbbi évtizedben a településen a születések száma rendre elmaradt a halálozásokétól, a bevándorlók száma viszont átlagban nőtt, vagyis a pozitív vándorlási különbözet a népességszámot kedvezően befolyásolta. A születések száma magasabb a segélyre szoruló, hátrányos helyzetű, iskolázatlan családok körében.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a lakosság 9,1%-a (351 fő) tartozott valamilyen nemzetiséghez: a legnagyobb nemzetiség a roma/cigány 297 fő (12,93%), mellettük élnek itt németek (35 fő), románok (12 fő) és szerbek (5 fő) is. Öten kínainak, míg 14-en vallották magukat egyéb etnikai csoporthoz tartozónak.

Az előbbi folyamatokkal összefüggésben a népesség korösszetétele is kedvezőtlenebbre fordult, a településnek előregedő a népességszerkezete. A különböző korosztályokat vizsgálva az elmúlt években némi csökkenés következett be a 14 éven aluliak létszámában, ezzel párhuzamosan kis mértékben növekedett a 65 év feletti aránya.

A község lakosságának előregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2013-ban az időskorúak létszáma 731 fő volt, addig 2017-ben 801 fő. Ennek eredményeképp az öregedési index is kismértékben növekedett a településen: 2013-ban 100 gyermekkorúra 119 időskorú jutott, 2017-ben ez a szám már 128-ra emelkedett. A település népességének lassú előregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Decs Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Decs Nagyközség Önkormányzata a helyi rendeleteiben szabályozott módon biztosítja a rászorultaknak pénzbeli és természetbeni az ellátások különböző formáit.

Az 1933.évi III.törvény a Szociális igazgatásról és ellátásról szóló törvényi kötelezettségének az önkormányzat maradéktalanul eleget tesz.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Decs Nagyközség fejlesztési koncepciója és Településrendezési terve tartalmazza a 2010-2014 közötti fejlesztési elképzeléseket. A ciklusban megfogalmazott cél: *„A falu arculatát megőrizve létre kívánjuk hozni azt a modern települést, amely megtartja mindazon értékeket, amelyek a falu múltjában és az itt élő emberekben halmozódtak fel, ugyanakkor megteremti a mai kor igényeinek megfelelő környezetet, infrastruktúrát.”*

Decs Nagyközség Önkormányzata a korábbi években több jelentős összegű pályázati támogatást nyert a közoktatási infrastruktúra és a település fejlesztésére.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele a települések esélyegyenlőségi programjának megléte. A települési önkormányzat a továbbiakban is szeretné az állami és uniós forrásokat becsatornázni a község fejlesztésére, ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadnak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálunk.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Szekszárd és Térsége Önkormányzati Társuláshoz 25 település csatlakozott. A társulás által ellátandó feladatok igen kiterjedtek. **A személyes gondoskodás körébe** tartozó gyermekjóléti, szociális alap- és szakosított ellátások szervezése. **Az egészségügyi alapellátás körében** gondoskodik a háziorvosi ügyeleti ellátás koordinálásáról.

A területfejlesztési feladatok körében vizsgálja és értékeli a térség társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetét, adottságait; kidolgozza és elfogadja a térség területfejlesztési koncepcióját, illetve ennek figyelembevételével készített területfejlesztési programját, ellenőrzi azok megvalósítását.

A Községi buszok működtetése keretében a Társulás gondoskodik a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 8. számú melléklet IV. fejezet 2.2.1. pontja szerinti támogatásból beszerzett közösségi buszok működtetéséről, melynek keretében a bu-

szokat iskolabuszként használják, valamint a gyermekek úszásoktatásra, színházba, versenyekre, egyéb közművelődési és sport eseményekre történő szállítására használják Szekszárd és Bátaszék Városával kötött üzembentartói megállapodások alapján.

Feladata továbbá **közös építési szabályzatok és közös településrendezési tervek készítésének elősegítése, koordinálása. Települési és térségi esélyegyenlőségi tervek elkészítése, esélyegyenlőségi program megvalósítása, esélyegyenlőség megvalósulásának elősegítése.**

Család-, gyermek- és ifjúságvédelem, ifjúsági feladatok térségi szintű koordinálása, szervezése, ezen belül: figyelemmel kíséri és segíti a térségben élő ifjúsági közösségek tevékenységét; elősegíti a településeken működő, az ifjúságot érintő önkormányzati, civil és informális szervezetek koordinációját; elősegíti a térségben lévő ifjúsági közösségek közötti együttműködést.

A turizmusfejlesztés, idegenforgalom, ezen belül: közreműködik a térség idegenforgalmi értékeinek feltárásában; közreműködik a térség és a mikrotérségek turizmusfejlesztési koncepciójának kidolgozásában; közreműködik a térség turizmust megtartó, elősegítő programok kidolgozásában, megvalósításában (pl. szűnyog-gyérítés, jégeső elhárítás). **Térségi közművelődési tevékenységek koordinálása, térségi identitás erősítése, kulturális örökség őrzése.**

Ivóvízellátás, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás valamint bel- és csapadékvíz-elvezetés feladatainak összehangolása.

Térségi foglalkoztatás-politika célok összehangolása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program az emberi erőforrások minisztere a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Decs nagyközséggel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves idősoron alapulnak.

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszer-váltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségtávol az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészen.

Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül – pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együttthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősodortól.

Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszorodó radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha. A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal nem várhat tovább helyi szinten sem. A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét.

Gyakori tévhit, hogy a romák (érdemtelenül) túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi, sem az országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt a célzottan romáknak szánt források is sokszor alacsony hatásfokkal érik el a célcsoportot.

A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanak.

A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal, vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is. Nem elég tehát például betonúttal ellátni a cigány telepet, szükség van a szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem vonódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten.

A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alaprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. Amennyiben az önkormányzat (illetve partnerei, intézményei) nem rendelkeznek pontos adatokkal, és ezek pótlása a tervezés időszakában nem megoldható, a beavatkozások irányultságának meghatározásához sokszor már az is elegendő lehet, ha megbecsülik az adott jellemző előfordulási gyakoriságát.

Természetesen nem mindig kell a becslésekre hagyatkozni, ha nincsenek egzakt etnikai adatok, hiszen vannak olyan alternatív lehetőségek az információgyűjtésre, amelyek jó eséllyel alkal-

masak adott problémák feltérképezésére. Oktatási területen ilyen alternatíva például a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatainak vizsgálata, míg a lakhatási szegregáció meghatározására egy többdimenziós mutatórendszert hívhatunk segítségül.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján első sorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk. Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám első sorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ezen belül külön kategória a mélyszegénység, ide azokat sorolják, akiknek különösen alacsony (a medián 40%-a alatti) a jövedelme. Tartósan szegénynek azt tekintik, akinek az egy főre számított jövedelme három egymást követő évben nem éri el az átlagjövedelem 40 vagy 60%-át.

A családokban a háztartásfő iskolai végzettsége nagyban meghatározza a szegénység kockázatát: az általános iskolát sem végzettek családtagjai közül minden negyedik szegény, míg a nyolc általánost végzettek esetében ez az arány 16%. Ugyanígy erős a kapcsolat a háztartásfő munkaerő-piaci státuszával. Az átlagosnál majdnem négyszer magasabb a szegények aránya a munkanélküli háztartásfők családtagjai körében. A szegénység több, mint tízszer kiterjedtebb a községekben (19,3%), mint a fővárosban (1,4%). A mélyszegénység – a közhiedelemmel ellentétben- távolról sem kizárólag a romák problémája, bár az is igaz, hogy a romák körében a szegénység jóval kiterjedtebb, mint a nem-romák körében.

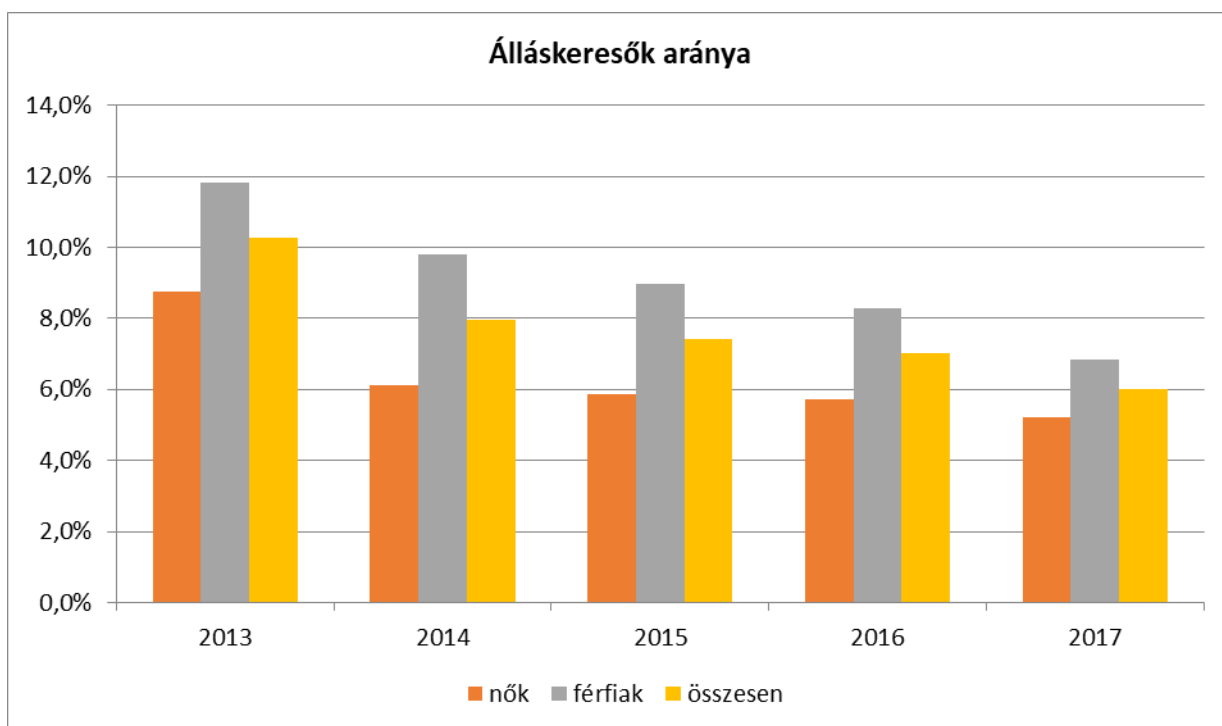
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 406	1 403	2 809	123	8,8%	166	11,8%	289	10,3%
2014	1 401	1 392	2 793	86	6,1%	136	9,8%	222	7,9%
2015	1 372	1 371	2 743	81	5,9%	123	9,0%	204	7,4%
2016	1 355	1 345	2 700	78	5,7%	112	8,3%	189	7,0%
2017	1 341	1 341	2 682	70	5,2%	92	6,8%	162	6,0%

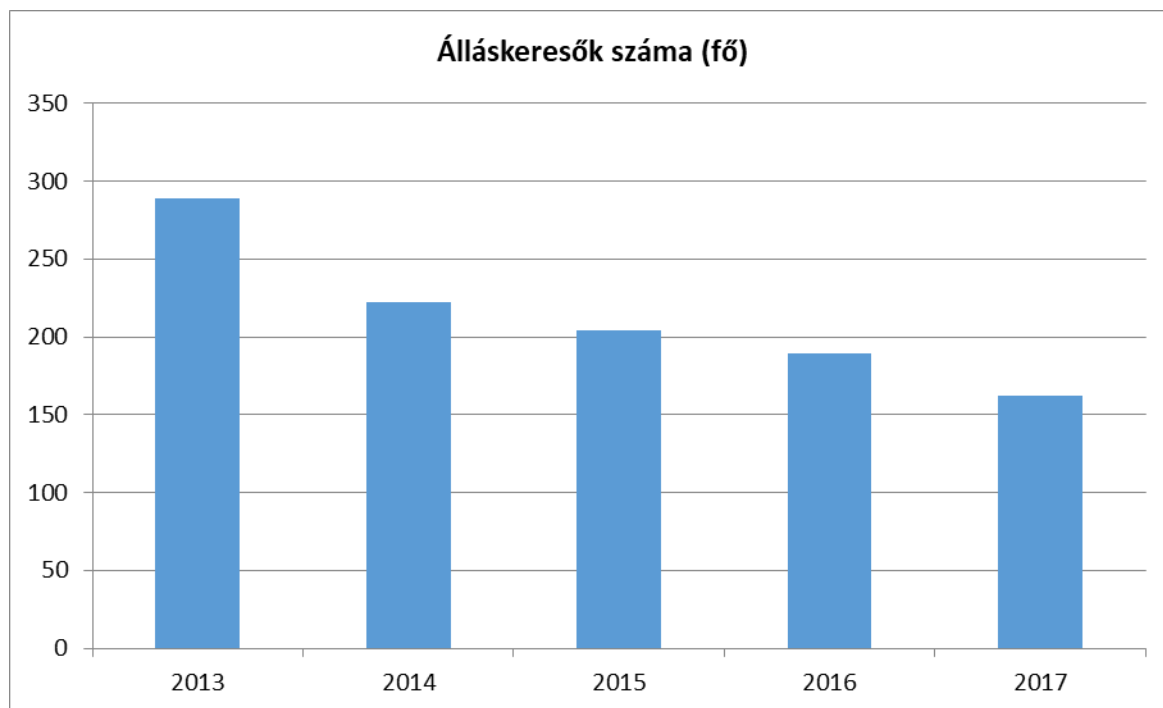
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántar- tott állás keresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		289	222	204	189	162
20 év alatti	Fő	6	5	9	7	2
	%	1,9%	2,3%	4,4%	3,4%	0,9%
20-24 év	Fő	43	35	30	30	14
	%	14,9%	15,8%	14,6%	15,7%	8,3%
25-29 év	Fő	49	34	24	28	21
	%	16,8%	15,1%	11,9%	14,9%	13,1%
30-34 év	Fő	37	26	23	21	18
	%	12,9%	11,8%	11,2%	11,1%	11,1%
35-39 év	Fő	34	26	22	20	19
	%	11,9%	11,5%	10,7%	10,7%	11,6%
40-44 év	Fő	32	23	21	18	13
	%	10,9%	10,5%	10,0%	9,3%	7,9%
45-49 év	Fő	31	24	20	21	16
	%	10,6%	10,7%	9,7%	10,8%	10,0%
50-54 év	Fő	36	27	27	23	14
	%	12,3%	12,3%	13,0%	12,2%	8,5%
55-59 év	Fő	22	20	20	16	19
	%	7,4%	8,9%	9,6%	8,2%	11,6%
59 év feletti	Fő	1	3	10	7	7
	%	0,4%	1,2%	4,8%	3,7%	4,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	123	166	289	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2014	86	136	222	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2015	81	123	204	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2016	78	112	189	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2017	70	92	162	n.a	n.a	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

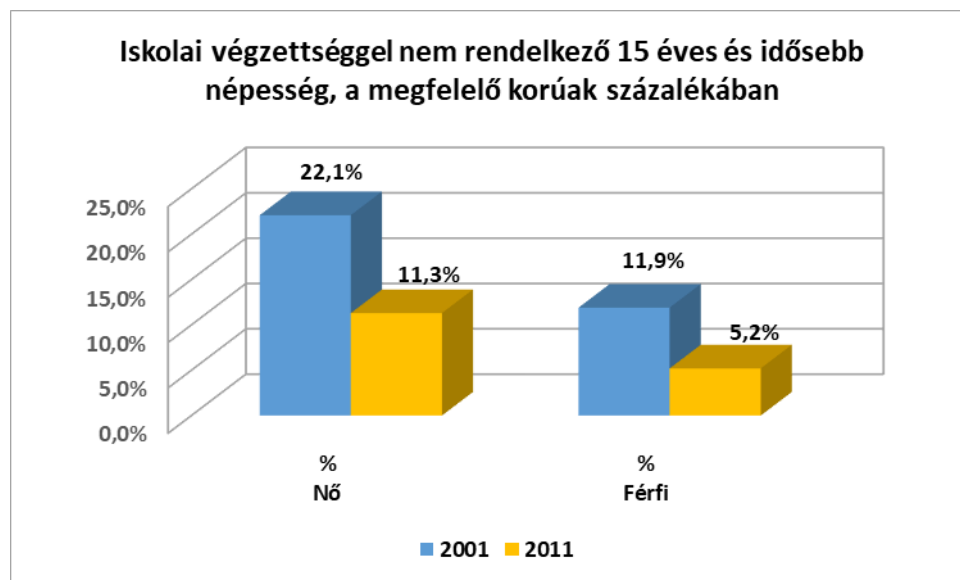
Az Önkormányzatunk a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek számáról nem rendelkezik adattal.

Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő	Férfi	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	77,9%	88,1%	22,1%	11,9%
2011	88,7%	94,8%	11,3%	5,2%

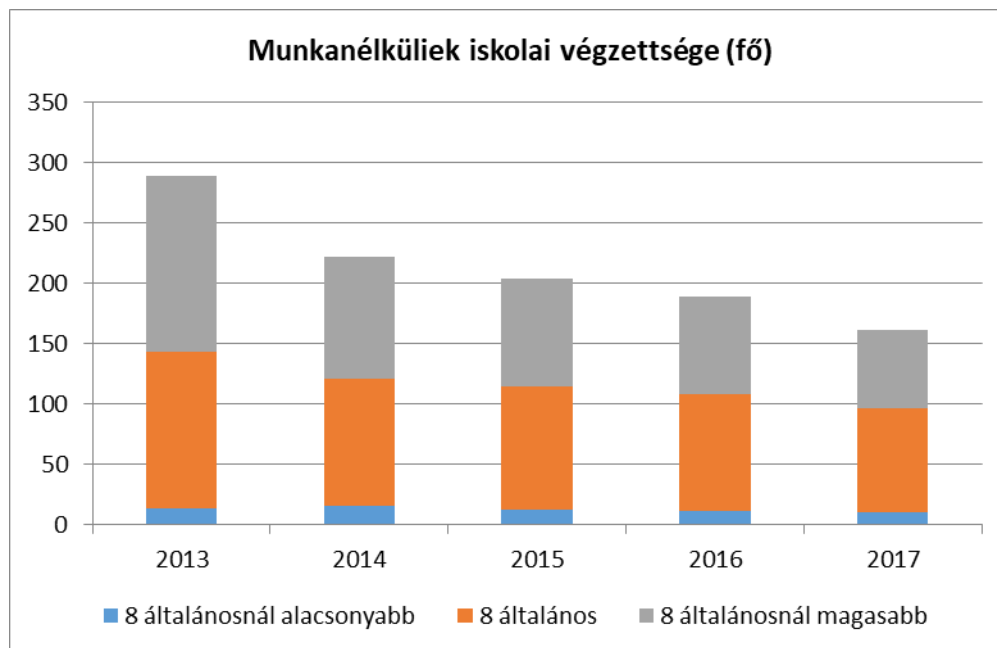
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	289	13	4,5%	130	45,1%	146	50,4%
2014	222	15	6,9%	105	47,4%	102	45,7%
2015	204	13	6,1%	102	50,1%	89	43,7%
2016	189	11	5,8%	97	51,4%	81	42,8%
2017	162	10	6,3%	86	53,4%	65	40,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulóinak száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2013	n.a	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	n.a	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	n.a	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	n.a	na.	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	n.a	n.a	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Az Önkormányzatunk a felnőttoktatásban résztvevők számáról nem rendelkezik adattal.

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában								
Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (fő)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a
2014	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a
2015	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a
2016	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a
2017	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!	n.a

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Az Önkormányzatunk a felnőttoktatásban résztvevők (középfokú iskola) számáról nem rendelkezik adattal.

Napjaink egyik legégetőbb problémája a tartós munkanélküliség, amely jelentős részben a gazdasági szektorok átalakulásának, a gyorsan változó munkaerő-piaci viszonyoknak a következménye. A szakképzetlen munkavállalók, továbbá a gazdaság által már nem keresett szakképzettséggel rendelkezők sajnos kiszorulnak a munkaerőpiacról, és egyre jelentősebb arányban válnak a segélyezési rendszer alanyaivá. Az utóbbi években egyre több azon fiatalok száma is, akik egyáltalán nem találnak állást, így munkatapasztalatot sem tudnak szerezni. A tartós munkanélküliség elszegényedést, a lakhatási körülmények romlását, a szegénység átörökítését idézheti elő, kitörni belőle az idő előre haladtával egyre nehezebb.

A táblázatokból kitűnik, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2013. év és 2017. év között folyamatos csökkenést mutat. A csökkenést nagyban befolyásolja, hogy a munkanélküliek egy részének sikerül elhelyezkednie a közmunka programban vagy külföldön vállalnak munkát vagy egyáltalán nem regisztráltatják magukat álláskeresőként.

Amíg 2013-ban 289 fő regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2017-ben már csak 162 főt.

A vizsgált időszakban a munkanélküliség főleg a férfi lakosságot sújtotta, ami arra mutat, hogy valószínűleg elsősorban a férfiakat foglalkoztató munkahelyek szűntek meg. Az elmúlt években a munkanélküli férfiak és nők száma egyaránt csökkenő tendenciát mutatott.

Korcsoportos bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség a nyugdíj előtt állókat kivéve minden korosztályt komolyan érint. Az adatokból az is egyértelműen kirajzolódik, hogy az álláskeresők nagyobb hányada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

A becsült adatok szerint a kereső lakosság nagyobb része iparban és a szolgáltatásban dolgozik, jellemző a minimálbérért történő foglalkoztatás. A fekete foglalkoztatás problémája is jelen van a településen.

Egy településen az alap-, közép- esetleg felsőfokú oktatás léte és minősége nemcsak egy település, illetve térség gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a település népeségmegtartó erejének növeléséhez mind a pedagógiai munka, mind az infrastrukturális tényezők, és az eszközellátottság tekintetében is. Adott település alap-, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező népességének arányát mindez együttesen határozza meg, különösen akkor, amikor kiemelkedő tekintettel kell lenni a szomszédos megyeszékhely elszívó hatása által generált magas fiatalkori elvándorlásra.

A népesség korösszetétele hasonló súllyal esik a latba egy település lakosságának iskolai képzettsége meghatározásakor, hiszen a fiatalabb korosztály aránya általában magasabb végzettséget is jelent.

Napjainkban az általános iskolát végzettek körében jellemzően mindenki továbbtanul valamilyen középiskolában. A továbbtanulás elsősorban Szekszárd középiskoláiban történik, de néhányan a bátaszéki gimnáziumot választják. Az általános iskola elvégzése után a diákok jellemzően szakiskolába, vagy szakközépiskolába jelentkeznek. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nem éri el a 10 %-ot. A nem kielégítő iskolázottság gátat szab az aktív népesség elhelyezkedése elé a munkaerőpiacon, összességében alacsony jövedelmi szinttel, esetenként szegénységgel, társadalmi kirekesztettséggel párosul.

Felnőttképzési programok nincsenek a településen. Felnőttképzési Intézmények és szolgáltatók Szekszárdon találhatók, mely a közelség miatt mindenki számára elérhető. Foglalkoztatási program

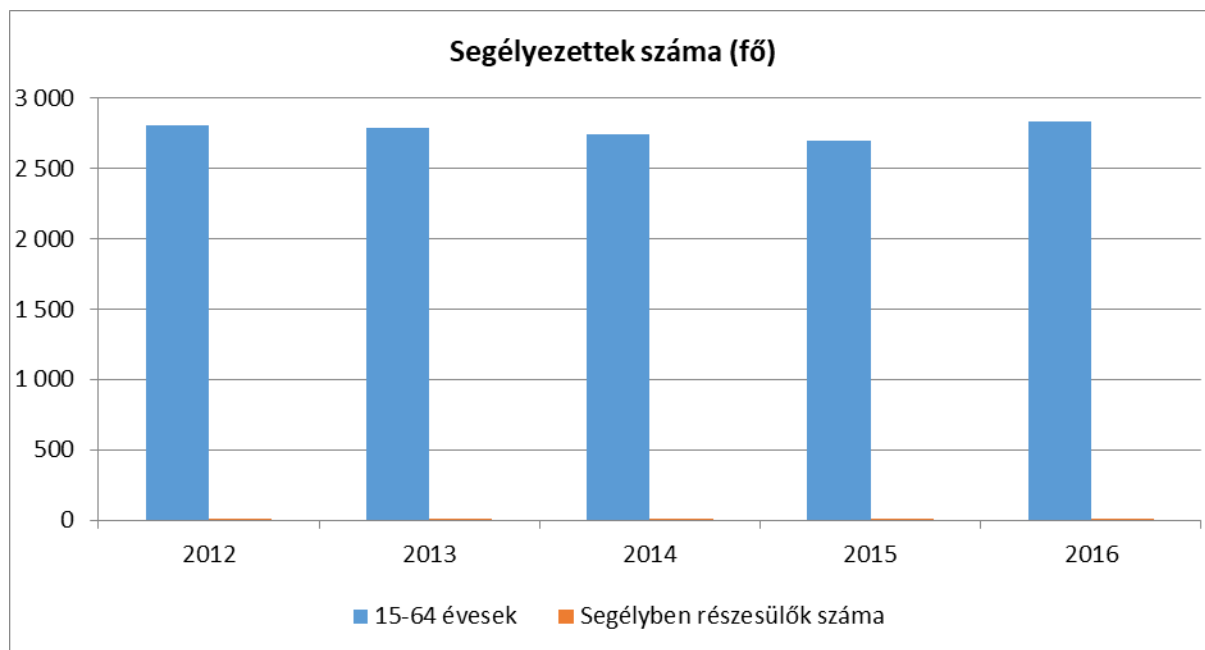
a településen egyedül a közfoglalkoztatás, a vonzáskörzetben más foglalkoztatási programok is találhatóak, melyeket vállalkozások, civil szervezetek indítanak, általában pályázati támogatással.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A közfoglalkoztatás szervezését Decs Nagyközség Önkormányzata látja el a Szekszárdi Járási Hivatal Munkaügyi Központjának segítségével és támogatásával. A munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár végzi. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a polgármester és az önkormányzati hivatal dolgozói foglalkoznak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	2 809	1	0,0%
2013	2 793	1	0,0%
2014	2 743	1	0,0%
2015	2 700	2	0,1%
2016	2 835	2	0,1%

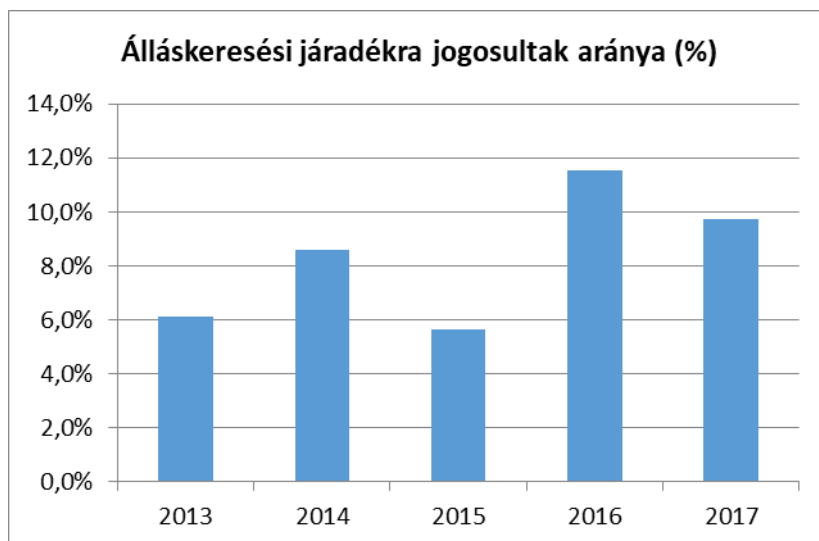

A 15-64 év közötti állandó népesség 2013 és 2015. évek között csökkenést mutatott. A segélyben részesülők száma alacsony, 0-0,1% között mozog. Az utóbbi években szigorodott a törvényi szabályozás és csak 1 év munkaviszony után lehet igényelni az álláskeresői segélyt. Ennek a feltételnek sokan nem felelnek meg, ez is hozzájárul az alacsony mutatóhoz.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2013	289,00	17,75	6,1%
2014	215,75	18,50	8,6%
2015	203,50	11,50	5,7%
2016	184,25	21,25	11,5%
2017	161,50	15,75	9,8%

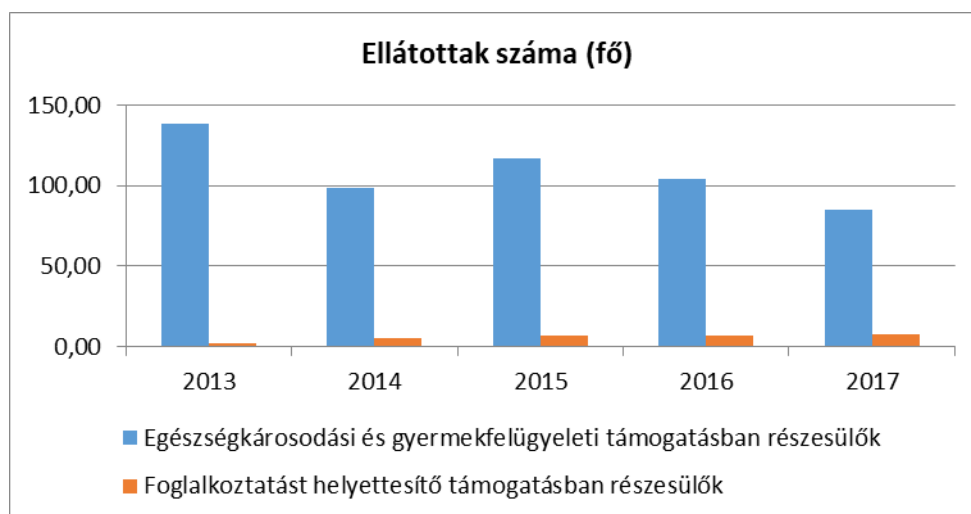
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	138,50	4,93%	2,00	0,69%
2014	98,75	3,54%	5,00	2,32%
2015	117,25	4,27%	7,00	3,44%
2016	104,20	3,86%	7,00	3,80%
2017	85,00	3,00%	8,00	4,95%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Orvosi ellátás			
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2013	0	2	1
2014	0	2	1
2015	0	2	1
2016	0	2	1
2017	0	2	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A település térben és időben is közel fekszik a megyeszékhelyhez, Szekszárdhoz. A megyeszékhely azonban nem képes felszívni a decsi munkanélkülieket. A gazdasági válság óta megfigyelhető, hogy a szekszárdi munkaadók is leépítettek és elsősorban a helyi munkaerőt részesítik előnyben, így is csökkentve kiadásait.

A település nem rendelkezik adatokkal a fogyatékkal élő munkakeresők, valamint a roma népesség körében jelentkező álláskeresők számáról. A munkaügyi központ számos eszközzel – át-képzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába. A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű csoportok a gazdasági válság következményeként egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

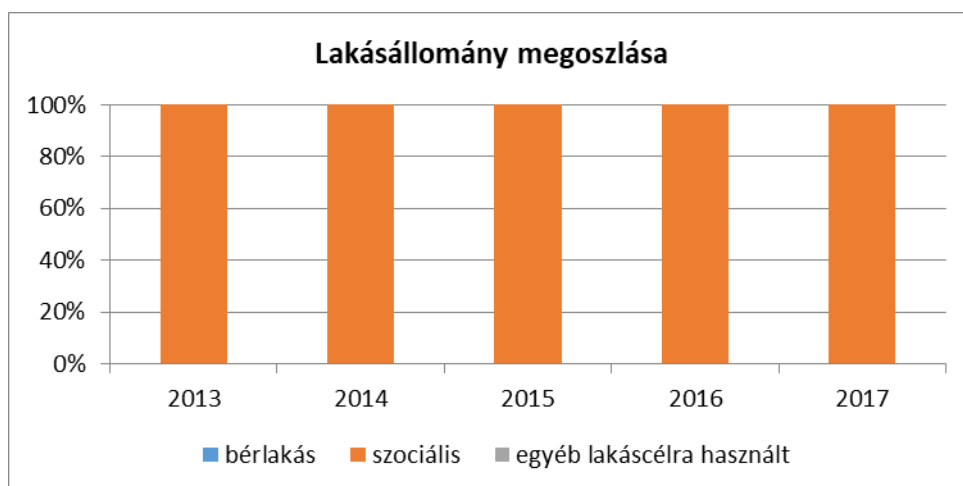
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Minden ország, régió, megye és település fejlettségét jól jelzi az infrastruktúrával való ellátottsága, a közművek kiépítettsége és állapota. Decs lakásállománya az elmúlt 2 évtizedben öregeedésnek indult. A népesség egyre inkább tágasabb és komfortosabb épületekben él. Feltehetően a gazdasági válság hatásaként kevés az újonnan épült lakások (családi házak) száma. Az önkormányzat becslése szerint a lakások 40 % - a alacsony komfortfokozatú, pontos adatok nem állnak rendelkezésre. Az önkormányzat 3 bérlakással rendelkezik, mind 3 szociális bérlakás. Az alacsonyabb komfortfokozatú lakásokban többnyire a mélyszegénységben élők laknak. A község infrastruktúrális fejlettsége jónak mondható, mely a folyamatos karbantartó, modernizáló munkának köszönhető. A település bel- és külterületén található utak 90%-a szilárd burkolatú. A közművesítés mára a köz-

ség teljes területén megoldott, csupán a hálózatokra történő egyedi rácsatlakozások mutatnak helyenként hiányosságot. Az áramszolgáltatás terén Decs teljes lefedettséget élvez. A vezetékes ivóvíz-ellátottság közel 100%-os. A szennyvíz csatornahálózatát körülbelül a lakosság 80%-a használja. A gázlektetések meghaladják a 60%-ot. A vezetékes telefon esetében elmondható, hogy a háztartások fele kapcsolódott a hálózatra. A községben a rendszeres szemétszállítás megoldott.

Lakásállomány								
Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	1 503		0	0	4	0	0	0
2014	1 503		0	0	4	0	0	0
2015	1 503		0	0	4	0	0	0
2016	1 503		0	0	3	0	0	0
2017	1 503		0	0	3	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok								

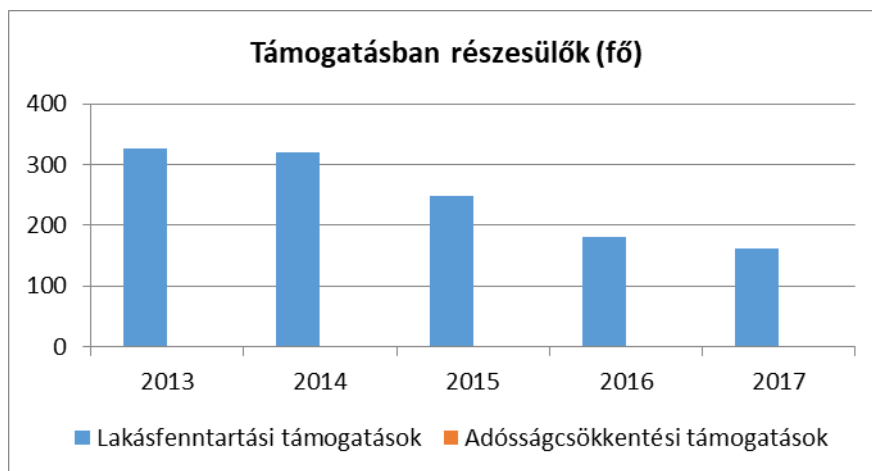

Településünkön az elmúlt években nem épült új ház. Eladó telek ingatlana nincs az önkormányzatnak. Jellemző inkább a meglévő házak felújítása, átalakítása, ezért a lakásállomány állandónak mutatkozik.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2013	326	0
2014	320	0
2015	249	0
2016	180	0
2017	162	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelemmel rendelkező vagy több gyermekes családoknak. 2011-ben a gázár-támogatás megszűnésével párhuzamosan jelentősen megemelkedett a lakásfenntartási támogatást igénylők száma. 2015-től a lakásfenntartási támogatás megszűnt, helyette települési támogatás igényelhető a lakásfenntartási költségek mérséklésére, amit helyi rendelet szabályoz.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. A lakásfenntartási támogatás alapnyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

A lakhatás jellemző problémái a közműdíj illetve lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozása. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról is, azonban ez a településünkön nincs, mivel nem érjük el a 10.000 fős lakosságszámot.

Tapasztalataink szerint a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszé-

lyezettetett, kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. Településszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a településszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a településszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

A nagyközség egyes részei: Tabán, Vízszél, Duna utca, Hunyadi Mátyás utca vége, Késmárki dűlő lakhatási szegregáció tekintetében veszélyeztetett helyszínek. Az önkormányzat nem tudja felvállalni valamennyi elhanyagolt, öreg épület rehabilitációját, de ezeken a területeken is gondoskodik az egészséges ivóvíz biztosításáról. Az önkormányzat fontos célkitűzése az említett településrészek kiemelt rehabilitációjának megvalósítása, a már meglevő szolgáltatások (víz, szennyvíz, gáz, szemétszállítás) eljuttatása a célterület valamennyi ingatlanába.

A 2011-es népszámláláskor 297 ember vallotta magát romának, ez a lakosság 12,93%-a. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mert a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A cigány kisebbségi önkormányzat becslése szerint a Decsen élő romák aránya eléri a 40%-ot, többségük a szegregációval veszélyeztetett településrészekben él. Az itt élők jelentős része munkanélküli, az egy főre jutó jövedelem a családon belül rendkívül alacsony, így mindennapi életfenntartási gondokkal küzdenek.

A településen becsült adatok szerint az alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli szükség lakás) 40%. Az említett településrészekben lévő lakásállomány jelentős mértékben ebbe a kategóriába sorolható. A terület vezetékes vízzel, árammal és közvilágítással ellátott, szennyvízcsatornázás és gázellátás részleges.

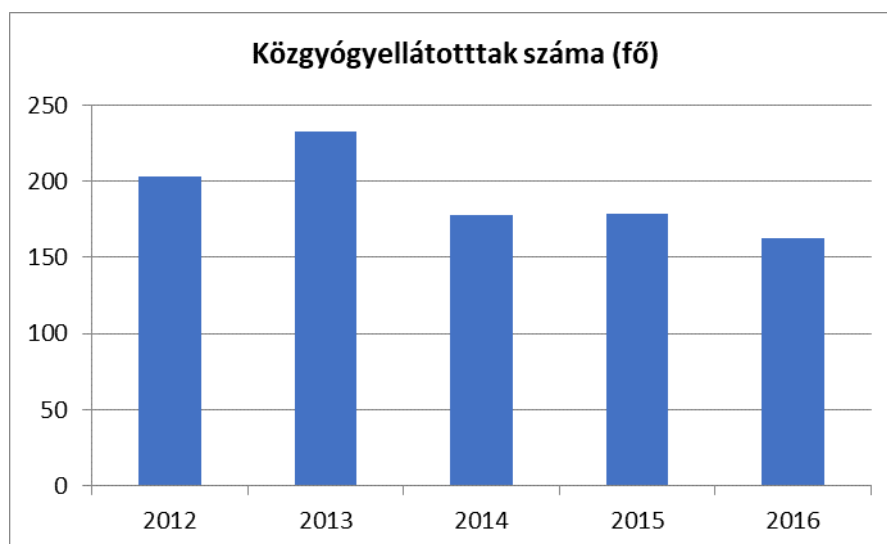
Szemétlerakó, illegális szemétlerakó, dögkút a romák által sűrűn lakott szegregációval veszélyeztetett településrész közelében nincsen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Közigyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közigyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	203
2013	233
2014	178
2015	179
2016	163

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2013			0
2014			0
2015			0
2016			0
2017			0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az Önkormányzatunk az ápolási díjban részesítettek számáról nem rendelkezik adattal.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 2 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos, 1 területi ellátással rendelkező gyermek háziorvos és 1 fogszakorvos dolgozik, munkájukat három ápolónő segíti. A háziorvosok mindegyike vállalkozó háziorvos, akikkel az önkormányzat feladatátvállalási szerződést kötött

A településen két védőnő dolgozik. A védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él, valamint ahol 7-18 éves otthon gondozott gyermek tartózkodik. Betöltetlen védőnői valamint ápolónői státusz nincs, 1 betöltetlen háziorvosi státusz viszont van jelenleg Decsen. A vizsgált időszakban az ellátásban megjelentek száma arányos a település lakónépessége számának változásával.

Központi orvosi ügyelet a 12 km-re lévő megyeszékhelyen vehető igénybe. Fogorvosi ügyelet és a lakosság szakosított egészségügyi ellátása szintén Szekszárdon érhető el. A kórházi ellátást a Szekszárd Városi Kórház biztosítja. A településen gyógyszertár működik, ügyelet szintén a megyeszékhelyen található.

A helyi önkormányzat nem rendelkezik egészségtervvel, de az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül is szerepet vállal. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme a közoktatási intézmény nevelési, oktatási programjának. Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 0-18 éves roma korosztály körében az alultápláltság nem jellemző probléma.

Az egészségügyi ellátást kiegészítve az önkormányzat 2/3 arányban támogatja valamennyi 13. életévét betöltött lánygyermek HPV vírus elleni védőoltását a reprodukciós jogok hatékonyabb érvényesülése érdekében. A védőnők munkája is segítséget nyújt a családtervezésben. Az anyatejes világnap alkalmával ismeretterjesztő előadás megtartására került sor. A hatékony segítségnyújtás

érdekében a védőnői szolgálat és a gyermeknőgyógyász bevonásával a tantárgyi rendszerben bővíteni kell az ismeretterjesztő „tanórák” számát, mivel a családok nem nyújtanak elegendő tájékoztatást, információt gyermekeik számára.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek. A behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé

Az életminőség javítását és egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (Eütv.) biztosítottak Decsen. A család- és nővédelmi gondozás (Eütv., családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen. Az ifjúság egészségügyi gondozás speciális feladatainak ellátása (Eütv.) a járásban biztosított.

18 éves kornál fiatalabb korban szülő nő szinte minden évben van Decsen. Egészségügyi szakellátás (kórház, sürgősségi ellátás, emlő-szűrő állomás, méhnyak-szűrő szakrendelés és fogyatékos személyek rehabilitációja) a 12 km-re fekvő megyeszékhelyen, Szekszárdon biztosított.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az önkormányzat célja, hogy komplex médiaszolgáltatást nyújtson mind a helyi újság, a helyi televízió, továbbá a községi honlap, – mint internetes felület – számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen.

A településen működik cigány kisebbségi önkormányzat. A települési önkormányzat tisztviselői jártasak a romák esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos kérdésekben. A helyi önkormányzatnál 1 fő köztisztviselő lett kijelölve a helyi esélyegyenlőségi program referensi feladatainak ellátására.

Az elmúlt három évben nem fordult elő a településen a romákat ért, feltételezhetően rasszista indítékú támadás, inzultus. A romák és nem romák között erőszakba torkolló konfliktus sem volt. Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszenvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtóban, médiumokban nem jelentek és jelenhetnek meg olyan közlések, amelyek a romákkal szembeni előítéletességet növelhetik.

Decsen a romák kisebbségi kultúrájának ápolását célzó helyi kezdeményezés a Decsi Romákért Egyesület tánccsoportja. Az önkormányzat és intézményei partnerként együttműködnek, illetve támogatják a romák kisebbségi kultúrájának ápolását célzó helyi kezdeményezéseket. Az önkormányzat által fenntartott, illetve támogatott közművelődési intézmények és kulturális programok kínálatában megjelennek a társadalom multikulturális jellegét, a kultúrák közötti párbeszédet és a roma kisebbségi kultúrát, mint értéket bemutató elemek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Decsen a roma lakosság aránya becsült adatok szerint 40%. A rendszerváltást követően az önkormányzati választásokon a roma kisebbség folyamatosan élt a kisebbségi önkormányzat alakításának jogával. A települési önkormányzat és a kisebbségi önkormányzat együttműködik az esélyegyenlőség előmozdítása terén.

A település szolgáltatásszervezési koncepciójában nem szerepelnek a romák esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedések. Az önkormányzat nem gyűjt és értékel adatokat arra vonatkozólag, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (oktatás, nevelés, szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés, stb.) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű romák számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat.

Az önkormányzatnál és intézményeiben alkalmazott roma származású személyek száma hozzávetőleg 20%. Az önkormányzatnak korlátozott lehetőségei vannak a romák foglalkoztatásának bővítésére. Ilyen lehetőség a közfoglalkoztatás illetve a szociális földprogram. A szociális földprogram célja a szociálisan hátrányos helyzetű családok megélhetését segíteni, életminőségét javítani, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni kedvezményes szolgáltatások, juttatások révén.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Növekvő munkanélküliség	Alternatív jövedelemszerzési lehetőség biztosítása pl. közfoglalkoztatás, szociális földprogram
Mindennapi megélhetési problémák	Használt ruhák, játékok gyűjtése a hátrányos helyzetű családok megsegítésére
A mélyszegénységben élőkről és romákról csak becsült adatokkal rendelkezik az önkormányzat	Átfogó felmérések készítése, elemzése, ezekre épülő fejlesztési irányvonalak meghatározása, preventív programok szervezése
Alacsony iskolai végzettség, digitális írástudatlanság	Felnőttképzési intézményekkel, munkaügyi központtal együttműködve képzési tervek kidolgozása, informatikai tanfolyamok szervezése
Hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások bővítése

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

A település demográfiai mutatói

(2017. december 31-i állapot)

	fiú	lány	összesen
0 – 2 éves	57	56	113
3 – 5 éves	68	68	136
6 – 14 éves	212	167	379
15 – 18 éves	77	91	168
fiatal felnőtt (19 - 24)	141	124	265
aktív felnőtt (25 – 65)	1147	1152	2299
inaktív felnőtt (66 -)	264	487	751
összesen:	1966	2145	4181

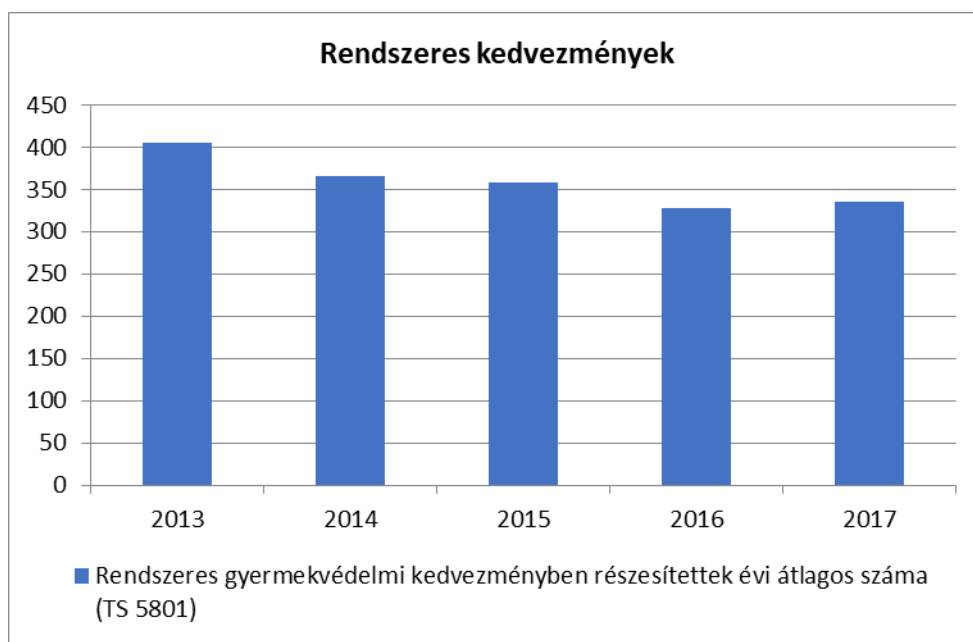
Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013		
2014		
2015		
2016	2	91
2017	0	79

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek
évi átlagos száma**

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesí- tettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	405
2014	366
2015	358
2016	328
2017	336

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása, gyermekétkeztetés

A képviselő-testület még 2013. április 29-i ülésén fogadta el a jelenleg hatályos *helyi gyermekvédelmi ellátások formáiról szóló 8/2013.(V.10.) önk.-i rendeletét*, mely a legutóbbi módosítás óta már pénzbeli támogatási formákat is tartalmaz, hiszen a képviselő-testület 2017. július 1-től bevezette a gyermekeket érintően az iskoláztatási és az óvodáztatási támogatást, a lakosság általános megelégedésére.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át (41.325,- Ft), ha

- a) gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- b) gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- c) nagykorúvá vált gyermek megfelel az előírt feltételeknek;

illetve az előzőekben nem tartozó esetekben, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át (38.475,- Ft), feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a jogszabályban meghatározott értékhatárt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság esetén a gyermek jogosult az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a jogszabályban írt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek, az évente kétszer meghatározott összegű természetbeni támogatásnak (Erzsébet utalvány), valamint a más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A 2017. december 31-i állapot szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: **278 fő, ebből 20 fő tartós beteg.**

A támogatásban részesített gyermekek jellemzően kiskorúak (0-18 év) voltak.

Részletesen:

0-2 éves korú:	33 fő
3-5 éves korú:	42 fő
6-13 éves korú:	133 fő
14-17 éves korú:	62 fő
18 évnél idősebb:	8 fő

Elutasított kérelmek száma: 3 fő

Az elutasítások oka a törvényben rögzített jövedelemhatár meghaladása volt mindegyik esetben.

A kedvezményben részesített családok száma: 146 család

ebből: - 1 gyermekes	63 fő
- 2 gyermekes	50 fő
- 3 gyermekes	23 fő
- 4-5 gyermekes	9 fő
- 6 vagy annál több gyermekes	1 fő

A fentiekből **egyedülálló szülő** 79 fő

Természetbeni támogatás

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennállt, augusztus hónapjában

b) a tárgyév november 1-jén fennállt, november hónapjában

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasz-

nálható Erzsébet-utalvány formájában.

A természetbeni támogatás összege a 2017. évben alapösszegű támogatottak (csak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nem „H”-s státuszú gyermekek) részére: 6.000,- Ft/gyermek, emelt összegű támogatottak (hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek) részére: 6.500,- Ft/gyermek volt.

2017. augusztus hónapban 6.000,- Ft összegű Erzsébet-utalványt 142 gyermek, november hónapban 135 gyermek, 6.500,- Ft emelt összegű Erzsébet-utalványt augusztus hónapban 166 gyermek, november hónapban 168 gyermek kapott összesen 3.833.000,- Ft értékben.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény benyújtásakor meg kell vizsgálnunk, hogy ahhoz kapcsolódóan jogosult-e a kérelmező pénzbeli ellátásra is. (Régebben kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény elnevezésként szerepelt.)

Ez havi rendszerességű pénzbeli támogatást jelent, illetve évente kétszer - amennyiben augusztus 1-jén és november 1-jén rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a gyermek - a támogatottak pénzbeli pótlékra jogosultak.

A támogatás havi összege 2017. évben 6.270,- Ft, a pótlék mértéke pedig 8.400,- Ft/alkalom volt.

A támogatást a gyermek olyan családbafogadó gyámként kirendelt közeli hozzátartozója kérheti, aki egyrészt a gyermek tartására köteles, továbbá valamiféle nyugdíjszerű ellátásban részesül.

2017. évben egy családbafogadó gyám részesült e támogatásban, egy gyermek vonatkozásában.

2017. évben összesen - a pótléket is beleértve - 92.040,- forintot fizettünk ki e címen a jogosultaknak.

Újszülöttek támogatása

Az újszülöttek támogatása 2017. június 30-ig 30.000,- Ft/gyermek, 2017. július 1-jétől 50.000,- Ft/gyermek volt, amely 2018. február 8-tól 70.000,- Ft/gyermek összegre emelkedett.

2017. évben 34 újszülött részesült e juttatásban.

Július 1-jét megelőzően 8 gyermek szülője kapott 30.000,- Ft összegű, július 1-jét követően pedig 26 gyermek szülője kapott 50.000,- Ft összegű támogatást.

Gyermekeztetés

Decs Nagyközség Önkormányzata a gyermekeztetést az általa fenntartott konyha útján biztosítja.

a) A gyermekeztetés szabályait a *Gyvt. 146-151. §-ai*, továbbá a Korm. rend. tartalmazzák.

Eszerint ingyenes étkeznek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermekek. Az intézményi térítési díj 50 %-át fizetik azok a tanulók, akik középiskolába 9-13. osztályában tanulnak, három- vagy többgyermekes családok gyermekei, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek. Az ingyenes és a kedvezményes étkeztetés létszáma gyakran változó, a 2017. decemberi létszám pl. a következő:

Bölcsődei ingyenes étkezés:	5 fő
Óvodai ingyenes étkezés:	109 fő
Általános iskolai ingyenes étkezés:	108 fő
Általános iskolai kedvezményes étkezés:	12 fő

b) 2016. évtől a Gyvt. bevezette a **szünidei gyermekeztetést**.

A szünidei gyermekeztetést az elmúlt évet tekintve összesen 144 gyermek vonatkozásában kérelmezték a szülők.

	2H	3H	Összesen:
<u>Életkori bontásban:</u>			
0-2 éves	12	1	13
3-5 éves	15	3	17
6-13 éves	49	28	77
14-17 éves	22	11	33
18 éves	1	1	2

<u>A szünidő típusa szerint:</u>	2H	3H	Összesen	Családok száma:
tavaszi:	56	35	91	50
nyári:	92	38	130	68
ősz:	67	31	98	48
téli:	66	20	86	46

Az elfogyasztott adagok száma:

tavaszi szünet:	178
nyári szünet:	5280
ősz szünet:	645
téli szünet:	335
Összesen:	6438

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A cigány kisebbségi önkormányzat becslése szerint a Decsen élő romák számaránya hozzávetőleg 40%. Szegregált településrész nincs a faluban, de 5 olyan településrész is található, ahol valós veszély a szegregáció kialakulásának lehetősége. A roma lakosság nagy része itt koncentrálódik. Az itt élők jelentős része munkanélküli, az egy főre jutó jövedelem a családon belül rendkívül alacsony, így mindennapi létfenntartási gondokkal küzdenek. A gyerekeknél nem jellemző az alultápláltság, viszont rendszeres étkezéshez csak az óvodában és az iskolában jutnak.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelmekkel párhuzamosan vizsgálni kell a gyermek HH-ra, vagy HHH-ra jogosító körülményeit.

A Gyvt. 67/A. §-ában körülírt három feltétel közül HH esetén egynek, HHH esetén minimum kettőnek kell együttesen fennállnia.

A feltételek: a szülő(k) alacsony iskolázottsága (legfeljebb 8 általános iskolai végzettség), a szülő(k) alacsony foglalkoztatottsága (a kérelem benyújtásakor aktív korúak ellátására való jogosultság, vagy ennek hiányában a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző 16 hónapon belül minimum 12 hónapnyi álláskeresői státusz), illetve harmadik feltétel: a szegregátumnak nyilvánított településrészben, vagy a gyermek egészséges fejlődéséhez elégtelen lakó-környezetben nevelkedés.

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Óvo- da HH	Óvoda HHH	Ált. iskola HH	Ált. Iskola HHH	Közép- fin- tézsm. HH	Közép- fin- tézsm. HHH	Ffokú HH	Ffokú HHH	Egyé bHH*	Egyéb HHH*
2012. 10.01	86	44	115	73	42	43	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2013. 01.15	126	16	232	21	22	0	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
2013. 10.01	70	20	129	58	55	16	17	0	0	0
2014. 01.15	52	18	81	47	38	13	9	0	27	4
2014. 10.01	25	14	64	31	23	6	0	0	7	6
2015. 01.15	25	14	69	31	21	6	0	0	19	6
2015. 10.01	19	22	53	40	14	4	0	0	19	6
2016. 01.15	17	23	55	39	13	4	0	0	17	10
2016. 10.01	19	14	63	40	15	9	1	0	16	7
2017. 01.15	18	15	52	45	16	10	1	0	17	5
2017. 10.01	21	11	48	38	23	5	0	0	18	4

**-gal jelölt oszlopban azok a gyermekek szerepelnek, akik nem járnak oktatási, nevelési intézmény-
be pl. 0-3 éves korúak, vagy akik „kimaradtak” az iskolából.*

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek adatai 2017. december 31-ei időpontban

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18,vagy feletti	Összesen
RGYK-ben részesülők száma	33	42	133	62	8	278
3 H-s	3	4	31	11	2	51
2H-s	20	17	42	27	3	109

Iskoláztatási, óvodáztatási támogatás:

A képviselő-testület a gyermekvédelmi ellátások formáiról szóló 8/2013. (V.10.) számú Önkormányzati rendeletében új elemként vezette be az iskoláztatási és az óvodáztatási támogatást.

Iskoláztatási támogatásra azon decsi állandó lakhelyű szülők gyermekei vonatkozásában voltak jogosultak, akik a decsi Bíborvég Általános iskolába augusztus 1-jéig beírátták gyermeküket.

A támogatás mértéke gyermekenként 8.000,- Ft volt.

Támogatásban a 2017. évben 139 gyermek részesült.

Óvodáztatási támogatásra azon decsi állandó lakóhelyű szülők voltak jogosultak, akik október 1. napjáig beírátták gyermeküket a decsi Tesz-Vesz Óvodába.

A támogatás összege gyermekenként 3.000,- Ft volt.

Óvodáztatási támogatásban a 2017. évben 114 gyermek részesült.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

A képviselő-testület ugyancsak a gyermekvédelmi ellátásokról szóló helyi rendeletében ejt szót a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázatról.

A testület kezdetektől minden évben csatlakozott az ösztöndíjpályázathoz.

A 2017. évben az Ösztöndíjpályázat 2018. évi fordulójára 19 „A” típusú pályázat érkezett be.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja és feltételei

A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa hétfőtől csütörtökig tartózkodik a településen. Ügyfeleket, klienseket és családokat a fent megjelölt időpontokban fogad, s ügyfélfogadási idején kívül látogatja a családokat, eleget tesz adminisztrációs kötelezettségének is.

A Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata, társulási keretek között látja el a család- és gyermekjóléti szolgáltatást Decs Nagyközségben.

A családsegítő általános szociális munkás végzettséggel rendelkezik, ami megfelel a törvényi előírásoknak. A helyettesítését szükség esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője által kijelölt családsegítője látja el.

A településen a szolgáltatás szakmai programmal rendelkezik.

A családsegítő tevékenységéről – a törvényi előírásoknak megfelelően – beszámol a képviselőtestület előtt.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységéről készült ismertetőt, feladatait, aktuális programjait elérhetővé teszi a lakosság és a jelzőrendszer tagjai számára. A családsegítőnek rendszeres kapcsolata van a jelzőrendszeri tagokkal. A jelzések szóban és írásban is érkeznek. A jelzésekre a családsegítő minden esetben visszajelzést ad. A Szolgálat által nyújtott szolgáltatások: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, közvetítés, amennyiben szükséges: családgondozás, családlátogatás, egyéb tartózkodási helyen (kórház,) történő látogatás, felkeresés.

Az alapszolgáltatásokon túl folyamatosan lehetőség van ruhaadományok osztására, valamint bútorfelajánlások közvetítésére.

- A családsegítő – a prevenció keretében – a falu rendezvényein részt vesz, ünnepekhez kapcsolódóan játszóházat, saját programokat tart a településen élő gyerekeknek.
- A családsegítőnek folyamatosan lehetősége van az esetmegbeszélésre, a továbbképzésre és a szupervízióra is.

A speciális ellátáshoz való hozzájutást a Humánszolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Központja által biztosított szolgáltatásként vehetik igénybe ügyfeleink.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgáltatás működésének tapasztalatai 2017-ben:

Gondozási esetek 2017-ben

Gondozás formája	Családok száma	Érintett gyerekek száma
Önként együttműködő (alapellátás)	32	18
Egyszeri ügyintézés/tanácsadás	19	12

Szakmai tevékenység adatai
Információnyújtás: 90
Tanácsadás: 58
Segítő beszélgetés: 60
Hivatalos ügyekben való közreműködés: 13
Ügyfélforgalom: 545
Családlátogatás: 120
Közvetítés más szolgáltatásba: 24
Adományozás: 15

Az ingyenes pszichológiai tanácsadást 4 család vette igénybe a 2017-es évben.

A gyermekek veszélyeztetettségének fő okai

A gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint	Kezelt probléma száma
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb)	13
Gyermeknevelési	4
Szülői elhanyagolás	11
Családi konfliktus (szülők egymás közötti, szülő-gyermek közötti)	15
Szülő vagy család életvitele	10
Gyermekintézménybe való beilleszkedés	7
Magatartászavar, teljesítményzavar	13
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	3
Fogyatékoság, retardáció	1
Szenvedélybetegségek	2

A veszélyeztetettség okai (részletezés):

I. Családi konfliktus:

A szülők közötti konfliktusok általában családon belül maradnak. A gyermek viselkedésével jelzi a problémát, ami inkább lelki bántalmazás és érzelmi elhanyagolás.

Egyre komolyabb probléma, hogy a kiskorú gyermek bántalmazza társait. Agresszív viselkedést mutat iskolában, utcán, otthonában egyaránt. A konfliktusnak ezen formája nem marad rejtve, mert a jelzőrendszer tagjai a probléma megjelenését követően a lehető leghamarabb jeleznek.

II. Gyermeknevelési problémák:

A gyermekneveléssel kapcsolatos problémák leginkább a kamaszkorban jelentkeznek. Jellemző a csavargás, szülő és gyermek közötti konfliktus, alkohol, cigaretta, drogfogyasztás, valamint a tankötelezettség teljesítésének az elmulasztása. A szülők a megoldási lehetőségeket nem találják, ebben kell segítséget nyújtani számukra, továbbá a helytelen gyermeknevelési módszerek elkerülése érdekében szükséges a családgondozó beavatkozása.

III. Anyagi természetű problémák:

Nagyon sok család küzd a létfenntartást veszélyeztető anyagi problémával, ami elmélyülni látszik, illetve tartóssá válik, ezáltal befolyásolja a gyermekek életminőségét. A szülők helytelen életvitele, a nem megfelelő pénzbeosztás mellett a hiteltartozások folyamatos növekedése, a törlesztő részletekkel való elmaradás miatt, illetve gazdasági helyzet miatt egyre több család kerül nehéz anyagi helyzetbe.

A lakásfenntartási gondokkal sújtott családok helyzetét nehezíti a munkanélküliség is. Nem találnak munkát a családok felnőtt tagjai.

- Tankötelezettség elmulasztása:

Sok fiatalkorú nem érzi kötelességének a tanórákon való részvételt. A helyzet megoldásához a szülők együttműködésére is szükség van. A szülők gyakran tehetetlenek gyermekük viselkedésével szemben, nincsenek ismereteik a konfliktusok kezelésében, megoldásában. A szülők a megoldási lehetőségeket nem találják, ebben kell segítséget nyújtani számukra, továbbá a helytelen gyermeknevelési módszerek elkerülése érdekében szükséges a családgondozó beavatkozása.

IV. Szülő vagy család életvitele:

Gyakori problémaként jelentkezik a szülők nem megfelelő életvitele. Elsősorban a dohányzás jelent gondot, az alkoholfogyasztást gyakran titkolják. Egyre gyakoribba a szülők-nél is az internet függőség és az egyéb játékszenvedély felmerülése.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A jelzőrendszer minden tagjával folyamatos az együttműködés.

Az általános iskolával az igazgatónőn keresztül tartja a kapcsolatot a családsegítő. Szükség szerint, de minimum kéthetente találkoznak, mely alkalmakor megbeszélik a felmerült problémákat.

A védőnők és a családsegítő között szoros az együttműködés, megfelelő az információáramlás, gyakran tesznek közös családlátogatásokat. Az együttműködéseket jelentősen megkönnyíti, hogy a két szolgálat közös épületben található, így napi kapcsolat van a védőnők és a családsegítő között.

A vezető óvónővel is rendszeresen tartja a családsegítő a kapcsolatot, esetmegbeszéléseken megbeszélik a problémákat.

Szükség esetén a családsegítő esetmegbeszéléseket tart a körzeti megbízott rendőrökkel.

További évek célkitűzései:

- Elsődleges megvalósítandó cél, hogy a településen, a családsegítő folyamatos jelenléte biztosított legyen, és ez által a gondozott családok számára, a jelzőrendszer valamint a lakosság számára folyamatosan elérhető legyen.
- A problémákra adekvátan tudjon reagálni, és a helyi veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer akadálytalanul működjön.
- A prevenció programok újra gondolása vált szükségessé, a kézműves és egyéb készségfejlesztő csoportok indítása, szünidei programok biztosítása a célcsoport számára elengedhetetlen a településen.

A gyermekek napközbeni ellátása a 2017. évben

A Decs Tesz-Vesz Óvoda 2017 évben 4 óvodai és 1 egységes óvoda-bölcsőde csoporttal működött. Az egységes óvoda-bölcsőde csoportba 5 fő bölcsődés korú és 19 fő 3. életévét betöltött gyermek jár.

Óvodánk sajátos feladata a gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem összefüggő pedagógiai tevékenységeinket a helyi nevelési programban rögzített elvek alapján végezzük.

Mottónk: A gyermeki jogokat el kell ismerni minden gyermek részére, kivétel nélkül és megkülönböztetés nélkül, független fajtól, bőrszíntől, anyanyelvtől, vallástól, politikai vagy egyéb meggyőződéstől, társadalmi hovatartozástól, vagy társadalmi eredettől, rangtól vagy születéstől, vagy bármilyen egyéb helyzettől, akár a családról van szó.

Célunk:

- A gyerek családban végzett nevelésének elősegítése
- Kompetenciákon belül segítségnyújtás a családnak és gyermeknek.
- A hatáskörünkbe tartozó gyermek problémáinak felismerése, kezelése.
- A veszélyeztető problémák megelőzése és megoldásának elősegítése.
- Biztosítani kell a gyermek számára mindazokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok és rendelkezések előírnak.

A gyermekek sorsával való törődés természetes része nevelőmunkánknak. Nevelőtestületünk tagjai figyelemmel kísérik óvodásaink családi körülményeit, s a problémákon a gyermekvédelmi felelőssel együtt szakemberek bevonásával igyekszünk segíteni.

Ezt a munkát könnyíti meg óvodai szociális munkásunk, aki heti két nap található meg intézményünkben.

Szerda 7⁰⁰-11⁰⁰, csütörtök 7⁰⁰-9⁰⁰-ig áll rendelkezésére szülőknek, pedagógusnak egyaránt a családokat érintő szociális problémák megsegítésében.

A csoportban dolgozó óvónők minden tanévkezdés előtt családlátogatásokat kezdeményeznek az újonnan felvett gyermekekhez, hogy személyes tapasztalatokat szerezzenek a gyermekek körülményeivel kapcsolatban. Év elején felméri az esetleges hátrányos vagy veszélyeztetett gyerekeket.

Őket év közben is figyelemmel kísérik, a változásokról értesítik a gyermekvédelmi felelőst, aki szükség esetén felveszi a kapcsolatot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, hogy az esetlegesen megjelenő problémákat orvosolhassuk. Az óvodapedagógusok feladata közé tartozik, a problémás gyerekek életében történő változások észrevétele, megfigyelése, jelzés a gyermekvédelmi felelős felé.

A gyermekvédelmi felelős havi rendszerességgel egyeztet a csoportban dolgozó óvónőkkel, probléma esetén a védőnők bevonásával. Fokozott figyelemmel követjük a tanköteles korú óvodások óvodába járását. A 2017-es évben egy gyermek szülője kapott felszólítást rendszeres óvodába járásra, mivel hosszú, folyamatos hiányzásának okáról nem tájékoztatta az óvodát. A felszólítás után orvos igazolta a hiányzást. Sajnos a hosszú hiányzások azóta is jellemzőek. Ezzel a problémával kapcsolatban a Család és Gyermekvédelmi Szakszolgálat segítségét kértük.

	2017. október 1-i statisztika alapján		2016. október 1-i statisztika alapján	
hátrányos helyzetű gyermek	16 fő	13,4%	15	12,8%
halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	9 fő	7,5%	15	12,8%

Az óvodánkba járó hátrányos helyzetű gyermekek száma az előző évhez képest csökkenést mutat. A hátrányos helyzet főleg az anyagi okokból adódik, amely kiegészül az alacsony iskolai végzettséggel, a rossz lakásviszonyokkal, megromlott családi kapcsolatokkal.

Feladataink

- Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére.
- A családi nevelés hibáiból, hiányából eredő hátrányok enyhítése az óvodai nevelés keretein belül.
- A szülők gyermekük nevelése iránt tanúsított felelősségének erősítése.
- A szülőkkel való kapcsolatfelvétel, együttműködésre ösztönzés.
- A prevenció, a segítségnyújtás, a megértés, a támaszkodás.
- Az új óvodások befogadásának és beilleszkedésének segítése.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérjük.

- Szoros kapcsolat fenntartása a Család és Gyermejköltségi szolgálattal, gyermekorvossal, védőnőkkel. Szükség esetén szakemberek segítségének igénybevétele a problémák megoldására.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően tájékoztatás a támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségeiről.

Céljaink elérése érdekében feladataink a következők:

A megelőzés feladatai:

- A gyermeki-szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermek szüleivel.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partnereinkkel.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása (pl. ortopédiai szűrés)

A feltárás feladatai:

- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése.
- A tünetek okainak megkeresése.
- A megszüntetés feladatai:
- Szülők segítése a szülői szerep eredményesebb betöltéséhez.
- Segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően.
- Együttműködés konkrét esetekben a segítőkkel, jelzőrendszer működtetése.

Gyermekevédelem hatékonyságát segítő tevékenységek:

- Szülőkkel való kapcsolattartás egyéni helyzetnek megfelelő formában.
- Kapcsolattartás gyermekvédelmi partnereinkkel.
- Logopédiai ellátás, gyógytestnevelés (szakszolgálati feladatellátás keretében)
- Nevelési tanácsadás, iskolaérettségi vizsgálat. (szakszolgálati feladatellátás keretében)
- Egyéni fejlettségi lapon egyénre szóló tervezés.
- A HHH-s gyermekekről fejlesztési napló vezetése

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Felderítő, megelőző munka.

Már beiratkozás előtt a gyermekvédelmi felelős felveszi a kapcsolatot a védőnővel, tájékozódik a gyermekek helyzetéről, feltárja a problémás eseteket. Szükség esetén az óvodába bekerülés előtt az óvónővel együtt meglátogatja a családot. Segítséget ad a szülőknek, hogy milyen támogatásra számíthatnak. A már óvodában lévő gyermekek megváltozott körülményeiről az óvónők tájékoztatják a gyermekvédelmi felelőst és közösen döntenek, hogy milyen segítséget tudnak ajánlani a családnak. A megtett javaslatok után a gyermekvédelmi felelős figyelemmel kíséri, hogy a segítség elérte-e célját.

- Nyilvántartás vezetése

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekről, egyeztetés a Család és Gyermejkölét szolgálatl, Decs nagyközség jegyzőjével. A nyilvántartásba kerülnek be a megtett intézkedések.

- Jelzőrendszer működtetés.

Az észlelt, felderített problémákat írásban nyújtjuk be a Család és Gyermejköléti szolgálatnak, akik a törvényben meghatározott módon járnak el, és intézkednek.

- Koordináló tevékenység.

A gyermekvédelmi felelősnek koordinálnia kell az óvónők - gyermekek - szülők - védőnők – Család és Gyermejköléti Szolgálat között. Intézményünkben a konkrét gyermekvédelmi munkát a csoportban dolgozó óvónők végzik, ez megfelelőbb a gyermek és a család szempontjából, hiszen a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó felnőttek gyorsabb és konkrétabb segítséget tudnak adni, mintha még más láncszemet is beiktatnánk. A koordináló tevékenységben a folyamatos információ-áramlás az óvónő, a gyermekvédelmi felelős, és az intézményvezető között nagyon fontos.

Gyermekvédelmi munka várható eredményei:

- Az óvodás gyermek és családja nem kerül nehezebb helyzetbe.
- Minden gyermek önmagához képest fejlődik, jól érzi magát az óvodában.
- Képessé válik az iskolakezdésre.

Gyermek létszámadatok a 2017. december 1. állapot alapján

Férőhely	128fő
Óvodai összlétszám	121 fő
Ingyen étkezők	114 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezett	56 fő
Hátrányos helyzetű gyermek	21 fő
Halmozottan hátrányos gyermek	8 fő
Veszélyeztetett, védelembe vett gyermek	1 fő

Balesetek, mulasztások alakulása

A nevelési-oktatási intézményben a gyermek testi épségének megóvása és erkölcsi védelméről való gondoskodás kiemelt feladat. Az intézményben történő belépéstől, az intézmény elhagyásáig terjedő időben, továbbá az intézményen kívül tartott kötelező rendezvényeken, programokon biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét. Óvodánkban a nyitvatartási időben óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. Olyan környezetet biztosítunk a gyermekeknek, amely biztonságos, balesetmentes. Feladatunk balesetbiztonsági szokások, magatartási formák kialakítása, a biztonságra való törekvő viselkedés fejlesztése. Séták alkalmával mindig megbeszéljük, a helyes gyalogos közlekedés szabályait. Felhívjuk a figyelmet a balesetveszélyekre. Foglalkozások alkalmával beszélgetünk a közlekedési szabályokról, rögzítjük az ismereteket. Rendőr segítségével tájékoztatjuk a gyerekeket arról, hogy milyen veszélyek leselkednek rájuk, és mi a teendő az elkerülésükre, vagy ha baj történik, a megoldásra. A közúti balesetek mellett a mérgezés, fulladás veszélyeire, az égés, áramütés, esés veszélyeire is felhívjuk szükség esetén a figyelmet. A csoportszoba berendezéseit úgy alakítjuk ki, hogy elkerüljük a baleseteket. Azokat a játékokat, amelyek megrongálódtak, kiiktatjuk. Az udvari játékok alá homokot teszünk, hogy ha véletlenül leesik valaki, akkor ne történjen nagyobb baj. A csoportban lévő nagyobb szekrényeket a falhoz rögzítjük. Az óvoda bejárati ajtaját napközben zárva tartjuk a gyermekek biztonsága érdekében. Ha balesetveszélyt észlelünk, megteszünk a szükséges intézkedéseket. Kisebb sérülések esetén elsősegélyben részesítjük a gyermeket, majd tájékoztatjuk az óvodavezetőt, a szülőt. A nyilvántartási és tájékoztatási kötelezettségnek eleget teszünk.

2001-től a mai napig munkálkodik a Decsi Tesz-Vesz Ovi Óvodás Gyermekeiért Oktatási-Nevelési Alapítvány, hogy tevékenységével produktívan segítse, támogassa az óvodában folyó

munkát. 2004-ben az óvoda kínálata tovább bővült a Családi Napközi – CSANA – szolgáltatással, melynek köszönhetően már a bölcsődés korú gyermekeket is tudta fogadni az intézmény.

2008-ban beindították a gyógytestnevelési foglalkozásokat, mely munkát gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus is segíti. Az óvodai nevelésben egyszerre van jelen a felzárkóztatás és a tehetséggondozás. Az integrációs program a gyermekeknél megmutatkozó hátrányok leküzdésében van segítségünkre.

2010 nyarán az önkormányzat pályázatok útján jelentős felújítást valósított meg az óvoda épületén. Ennek köszönhetően akadálymentessé vált az épület egy része, új burkolatot kapott a folyosó eleje, a csoportszobák, a személyzeti mosdó, a tágasabb vezető óvónői iroda, a tornaszoba. Kialakításra került egy fejlesztő szoba és egy személyzeti öltöző is. A nyílászárókat modern, hőszigeteltekre cserélték. A belső faajtók új színei barátságosabbá, hívogatóbbá tették a folyosót. 2011 őszén további felújítás valósult meg, sor kerül a fűtés-rendszer korszerűsítésére, kicserélték a radiátorokat, napkollektorokat szereltek fel a tetőre. Az óvodaépület mindkét oldalán térköves parkolók várják az ovihoz autóval érkezőket.

Az intézmény kapcsolatai:

Rendszeres kapcsolatot működtettünk a szülőkkel, iskolával, egészségügyi ellátással, fenntartóval, könyvtárral, művelődési házzal, Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, Család és Gyermejkölési Szolgálattal, Család és Gyermejkölési Központtal, Bendegúz Fogyatékkal Élők Napközbeni Ellátójával.

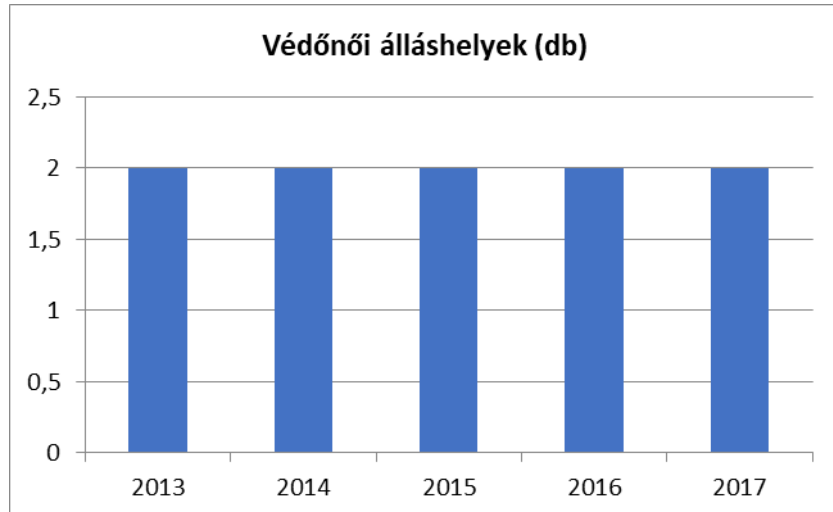
Védőnői Szolgálat 2017-ben végzett gyermekvédelmi munkájáról

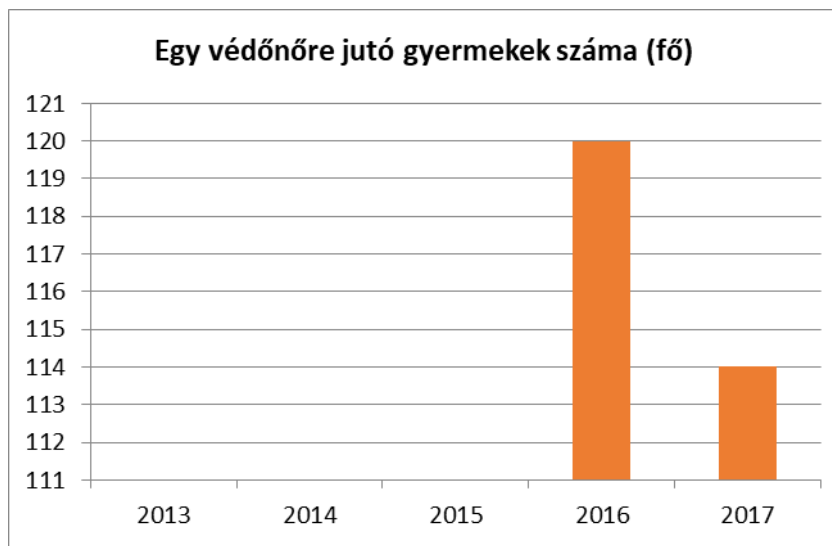
A védőnők a jelzőrendszer tagjaként, a Gyvt.-ben foglaltak szerint gyermekvédelmi feladatokat is ellát.

Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	2	
2014	2	
2015	2	
2016	2	120
2017	2	114

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A területi védőnő alapfeladatai a gyermekvédelemben:

1. Nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező /életvitelszerűen élő várandós anyákat, a gyermekeket az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket.

1.1. Nyilatkoztatja a szülőt/törvényes képviselőt, ha a körzetben nincs bejelentett lakcíme, de életvitelszerűen (3 hónapnál hosszabb ideig) ott él, hogy a tartózkodási helyén veszi igénybe a védőnői gondozást.

1.2. Írásban értesíti a lakóhely szerint illetékes területi védőnőt a védőnői gondozásba vételről.

1.3. Amennyiben a szülő/törvényes képviselő a 2. pontban meghatározott tájékoztatás ellenére sem kívánja igénybe venni a védőnői gondozást az életvitelszerű tartózkodási helyen, szükséges dokumentálni az eseti nyilvántartásban és írásban kell jelezni a Gyermekjóléti Szolgálat felé, illetve a gyermek házi gyermekorvosa/háziorvosa felé.

2. Tájékoztatja a szülőt/törvényes képviselőt a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz, a védőnői ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségéről, az igénybevétel elutasításának következményeiről és dokumentálja az egészségügyi dokumentációban.

3. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez a szülővel/törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében.

4. Írásban értesíti a gyermekjóléti szolgáltatót és a házi gyermekorvost/háziorvost, ha:

a) a körzetében észleli várandós anya szociális válsághelyzetét,

- b) a szülő/törvényes képviselő megtagadja a területi védőnői ellátás (családlátogatás, védőnői tanácsadás, szűrővizsgálat) igénybe vételét - a jogokról és kötelezettségről szóló tájékoztatás, a szükségletnek megfelelő egyeztetett gondozási és családlátogatási terv megajánlása ellenére,
- c) a gyermek veszélyeztetettségének észlelése esetén.

Sürgős intézkedést igénylő esetben először telefonon kell jelezni.

A telefonon történő jelzésről feljegyzést szükséges készíteni az egészségügyi dokumentációban. Dokumentálni kell a jelzést fogadó személy nevét, a jelzés dátumát, időpontját (óra, perc), telefonszámát, a megbeszélés rövid tartalmát. Amennyiben megítélése szerint a veszélyeztetettség súlyos, azonnali beavatkozást igényel, egyidejűleg értesíteni kell a gyámhatóságot is. Bűncselekmény gyanúja esetén a rendőrséget is.

Az értesítést 3 példányban szükséges elkészíteni (a gyermekjóléti szolgálatnak, az illetékes házi orvosnak/házi gyermekorvosnak, a védőnői egészségügyi dokumentációba).

Igazolható módon juttatja el, küldi meg a "Területi Védőnői Jelzőlap (általános probléma esetén)"-ot az illetékes gyermekjóléti szolgálatnak, és az illetékes háziorvosnak (várandós anya esetében is)/házi gyermekorvosnak a helyben elfogadott iratkezelési szabályzat szerint. Telefonos jelzés esetén is, egy munkanapon, illetve 24 órán belül meg kell tenni az írásbeli jelzést. Csatolja az írásos jelzés egy másolati példányát a védőnői egészségügyi dokumentációhoz. Dokumentálja az írásos és a telefonos értesítés tényét a munkanaplóban.

5. Figyelemmel kíséri a gyermekjóléti szolgáltató visszajelzését és az abban foglalt szükséges teendők megvalósulását.

5.1. Dokumentálja a gyermekjóléti szolgáltatótól kapott visszajelzés időpontját az egészségügyi dokumentációban és a munkanaplóban.

5.2. Írásban (e-mailben) tájékoztatja a települési önkormányzat jegyzőjét, hogy tegye meg a szükséges intézkedést, ha legkésőbb 33 munkanapon belül nem kap az esettel kapcsolatban érdemi visszajelzést.

Erről másolatban tájékoztatja a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályának járási vezető védőnőjét is.

6. Védőnői helyzetértékelést készít (pl. a település jegyzője, a gyermekjóléti szolgálat, a kórházi védőnő kérésére) a család szociális körülményéről a veszélyeztetettség háttértényezőinek feltárása érdekében, a megkeresés kézhezvételét követően szükség szerint soron kívül legkésőbb 8 munkanapon belül.

7. Felkérésre - indokolt esetben, előzetesen egyeztetett időpontban - részt vesz közös családlátogatáson a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, illetve esetmegbeszélésen a veszélyeztetettség csökkentése, megszüntetése érdekében.

8. Megszünteti a fokozott gondozottként való nyilvántartást, ha a jelzést – veszélyeztetettséget - indokoló tényező megszűnik, és ezt a tényt dokumentálja az egészségügyi dokumentációban.

9. Lehetőség szerint részt vesz, a tervezett, előre egyeztetett időpontban megszervezett szakmaközi megbeszéléseken, illetve – képviseli a védőnői szolgálatot a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, felkérésre tájékoztatást ad a körzetében végzett, illetve folyó gyermekvédelmi tevékenységről.

10. Írásban tájékoztatót készít a gyermekvédelemmel kapcsolatos területi védőnői munkáról, javaslatot tesz a gyermekvédelmi munka eredményességének javítására.

A tájékoztatót megküldi minden év január 31-ig a gyermekjóléti szolgálatnak, valamint az Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályának járási vezető védőnője számára.

Településünkön a két védőnői körzetben 2017. december 31-i állapot szerint összesen 232 gondozott család volt.

A két körzetben a gondozott várandós anyák száma: 15 fő

Szociálisan fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma (saját hatáskörben): 3 fő

Kiskorú várandós anya nem volt.

0-6 éves gondozott gyermekek száma: 227 fő

Szociálisan fokozott gondozást igénylő 0-6 évesek száma: 3 fő, veszélyeztetett: 1 fő.

A gyermekjóléti szolgálattal a tavalyi évben többnyire az esethez kapcsolódott a jelzés-visszajelzés.

Két új esetet jeleztünk, 3 alkalommal készítettünk helyzetértékelést felkérésre.

Rendszeresen ruhaosztást szerveztünk a családsegítő együttműködésével

2017. szeptember 1-től módosult a gyermekvédelmi szolgálattal való együttműködés protokollja. A fokozott gondozás, valamint a veszélyeztetettség megítélését rizikó kérdőívek segítik, melyek kitöltése kötelező várandósoknál, újszülöttkorban, valamint gyermekek körében, ha a család életkörülményeiben változás történik. Pl. válás, költözés, munkahely elvesztése, egészségi állapotban történő változás.

Gyermekvédelmi feladataink közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észrevétele, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Megfigyelhető a szolgáltatást felkereső családok általános helyzetének rosszabbodása, körülményeinek romlása. A családok gondterheltebbek, anyagi helyzetük bizonytalan, gyermekeik érdekében vállalt feladataikat egyre nagyobb áldozatok árán képesek teljesíteni (pl. továbbtanulás költsége, iskolai felszerelések biztosítása, tehetséges gyermekek különböző kiegészítő tevékenységeinek finanszírozása).

Célunk, hogy a településünkön élő gyerekek az elérhető legjobb ellátásban részesüljenek, és egészséges felnőttekké váljanak

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2013	0	0		0	1
2014	0	0		0	1
2015	1	0	6259	0	1
2016	1	0	6434	0	1
2017	1	0		0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A vizsgált időszakban nincs bölcsődei ellátás a településen.

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A vizsgált időszakban nincs családi napközi ellátás a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Óvodai nevelés adatai						
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai nevelésben)
2013		6	150	1	136	
2014		6	150	1	131	
2015		6	154	1	129	
2016	165	5	128	1	117	
2017	171	5	128	1	122	
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés						

A településen lakó gyermekek körében a sajátos nevelési igényűvé minősített (továbbiakban SNI) és a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar – a továbbiakban részképesség zavarokkal küzdő) gyermekek és tanulók többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkor országos átlagot jóval meghaladja (vagyis jelenleg nem több 7%-nál). Az SNI gyermekek aránya a decsi általános iskolában 11,39%. Az intézményben meglévő magas SNI arány indokolja, az 1 főállású gyógypedagógus alkalmazását.

Az érintett tanulók felülvizsgálata megtörténik a jogszabályban előírt gyakorisággal és időben (14/1994 MKM rendelet). Megvannak a közoktatási törvényben előírt feltételek az SNI és részképesség zavarokkal küzdő tanulók nevelésnek-oktatásának. Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval közös iskolai nevelésének, oktatásának feltételei is adottak.

Általános iskolai feladatellátás

A településen egy általános iskola található, a Bíborvég Általános Iskola. 2013. január 1-től a jogszabályi környezet megváltozásával az intézmény fenntartását Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) vette át, jelenleg a fenntartó és a működtető a Szekszárdi Tankerületi Központ. Az alapító okirata szerint felvehető gyereklétszám 270 fő, évek óta jóval kevesebb tanulóval. Az iskolát az önkormányzat 2006-ban ROP pályázat keretében újíttotta fel, jelenleg a Tankerületi Központ, mint fenntartó által beadott EFOP-4.1.3-17 pályázat infrastrukturális fejlesztése folyik. Az intézmény a TÁMOP 3.4.3 nyerteseként 2009 óta regisztrált Tehetségpont, a működésére vonatkozó akkreditációt 2012 tavaszán indították el a tehetséget azonosító és fejlesztő programok alapján. Az intézmény jellegzetessége a néphagyomány-ápoló, művészeti, kézműves tevékenység sokfélesége; és a gazdasági és vállalkozási ismeretek oktatása a Junior Achievement Alapítvány támogatásával. Az elmélyült műhelymunka biztosítja a tehetséggondozást, az alkotó és önkifejező képességek kibontakozását; ugyanakkor alkalom a szociálisan hátrányos helyzetből fakadó megkésett szocializáció pótlására.

Mindkét tagozaton működik diák vállalkozás foglalkozás a JAM keretein belül. A diák vállalkozás hidat jelent az iskola és a munka világa között. A gyerekek valós körülmények között gyakorolják egy vállalkozás működtetését. A siker feltétele a csoporton belüli együttműködés, amelyben az egyénnek fontos szerepe van. Az egyéni tehetségekre épülő közös munkalehetőséget ad a diákoknak arra, hogy kibontakoztassák és erősséggé fejlesszék tehetségüket.

Az iskolában évek óta sikeresen működik az integrációs képesség-kibontakoztató program. Az Integrációs Pedagógiai Rendszer egy pedagógiai keretrendszer, amelynek célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek esélykülönbségeinek kiegyenlítése az iskolában. A diákok eredményes tovább haladásának és sikeres pályaválasztásának érdekében az iskola szoros partnerkapcsolatot épít ki a gyerekeket bármilyen módon segítő külső szervezetekkel: a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, az óvodával, a védőnői szolgálattal, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, a Szakszolgálatokkal.

Az elmúlt években jelentősen csökkent az általános iskolai tanulók száma, ami demográfiai okokkal, a tartósan alacsony születési számmal és a környező települések – Szekszárd és Ócsény – általános iskoláiba eljáró magasabb tanulói létszámmal magyarázható. Így csökkent a pedagógus létszám és az osztályok száma is. Már nincsenek párhuzamos osztályok az egyes évfolyamokon. A

decsi iskola képes fogadni a település általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű tanulókat is. Az egy osztályra jutó átlaglétszám: 20 tanuló. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 21,7%. Sajátos nevelési igényű tanuló száma 9 fő, ez az összlétszám 5.6 %-a.

Az eljárók számának alakulása természetesen nem csupán intézmény-fenntartási, költségvetési kérdés. Az iskolaválasztás oka sokkal összetettebb. Szerepet játszik, hogy a településen kevés a munkalehetőség, a szülők munkahelye a megyeszékhelyen van, a mintakövetés („a szomszéd is elviszi elv”). De hiányzik a külföldre települt fiatal generáció is.

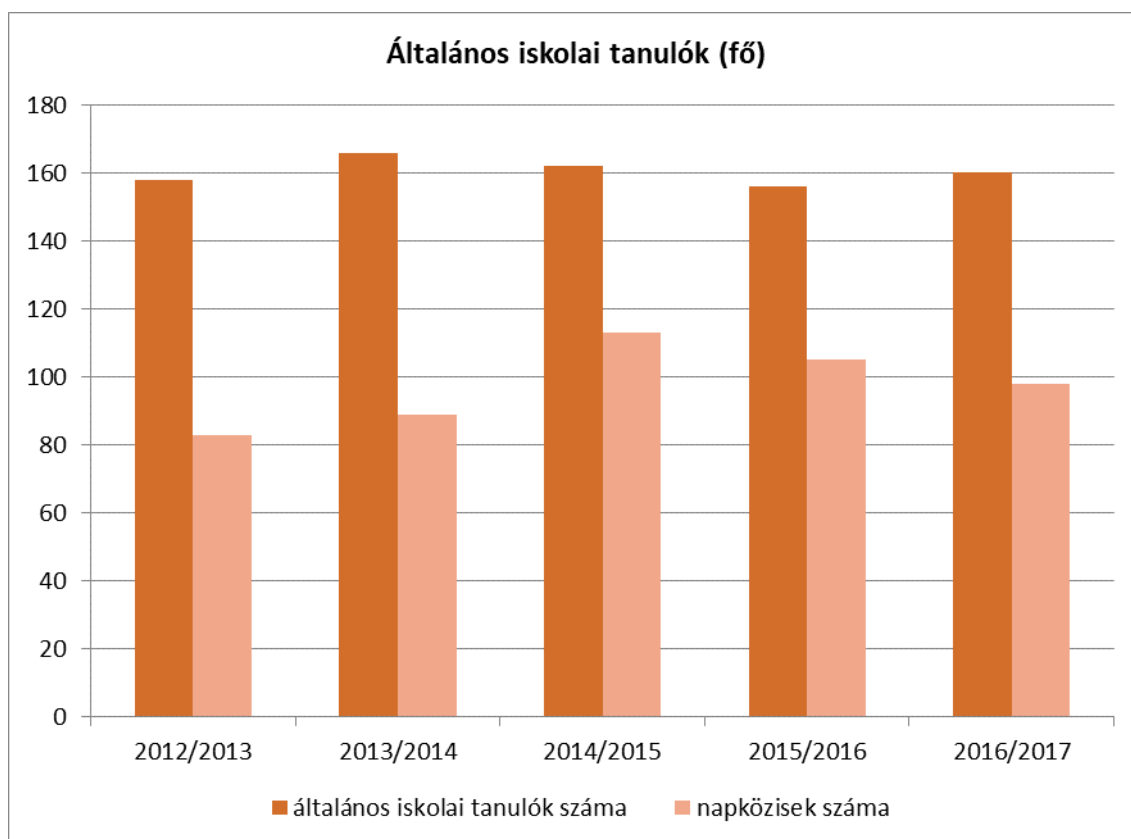
Nem elhanyagolható a településnagyságból és szociokulturális háttérből adódó szegregáló hatás sem. Azok a szülők, akik „megtehetik”, azaz a szociális helyzetük jobb, tényleges iskolaválasztó pozícióban vannak, és elviszik a gyermeküket a centrumtelepülések nagylétszámú, nagyobb oktatási kínálattal rendelkező iskoláiba; a lakóhelyen helyben maradnak azok, akik számára csak elvi lehetőség az iskolaválasztás.

Az általános iskola elvégzését követően minden gyerek tovább tanul. Az iskola továbbtanulási mutatói szerint a vizsgált időszakban a gyerekek túlnyomó többsége – különösképpen a HH- és HHH-tanulók – a szakiskolákat részesíti előnyben. Ez a jelenség azzal magyarázható, hogy a jobb képességű tanulókat a szülők, élve a szabad iskolaválasztás jogával, más iskolákba íratják, ennek egyik káros következménye, hogy a helyi lakosság szegregálja saját általános iskoláját.

A decsi iskola különböző tanórán kívüli programokat kínál a gyerekeknek. Különböző kisműhelyek és szakkörök várják délután az érdeklődő és tehetséges gyerekeket, ahol a szakkörök munkájában HH és HHH gyerekek is szép számban vesznek részt. Az iskola biztosítja a napközis és a tanulószobai ellátást a gyerekek számára, amelyet a HH és HHH gyerekek több mint 70%-a is igénybe vesz.

Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

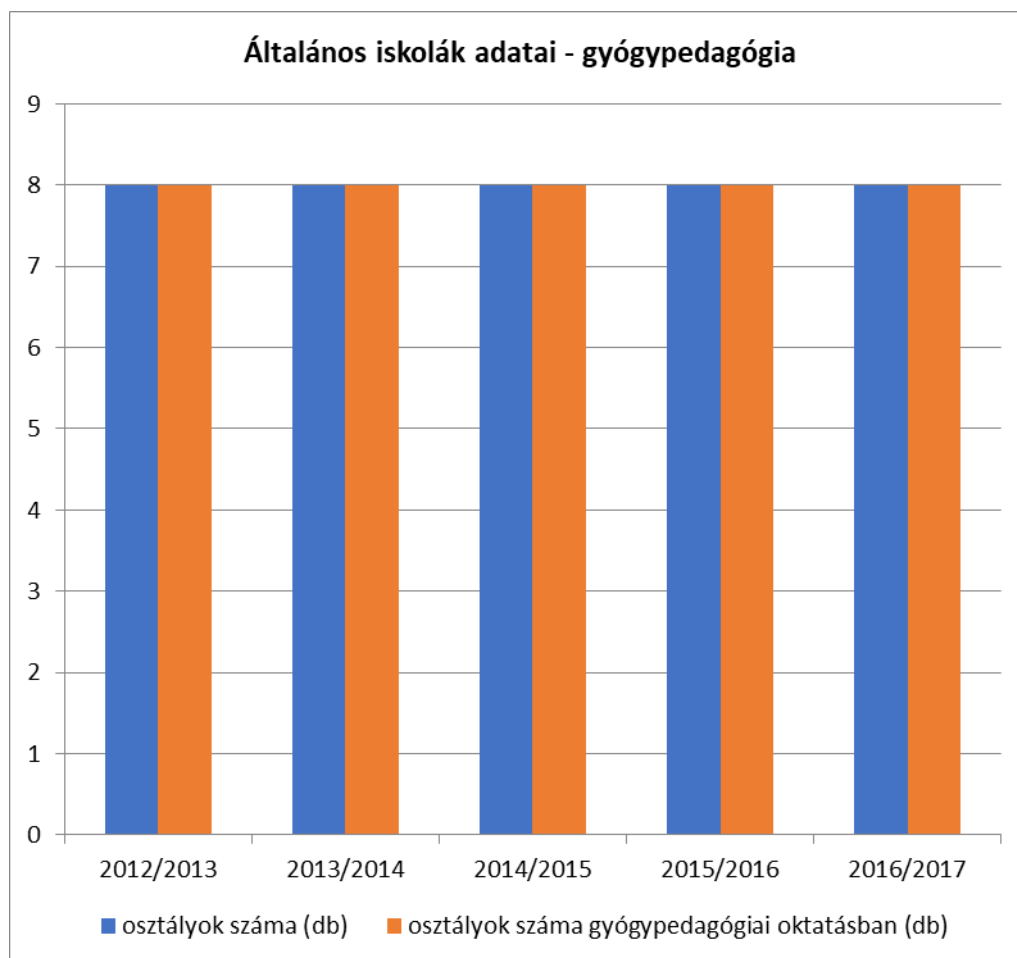
Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	83	75	158	83	52,5%
2013/2014	89	77	166	89	53,6%
2014/2015	85	77	162	113	69,8%
2015/2016	72	84	156	105	67,3%
2016/2017	81	79	160	98	61,3%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	8	8	1
2013/2014	8	8	1
2014/2015	8	8	1
2015/2016	8	8	1
2016/2017	8	8	1

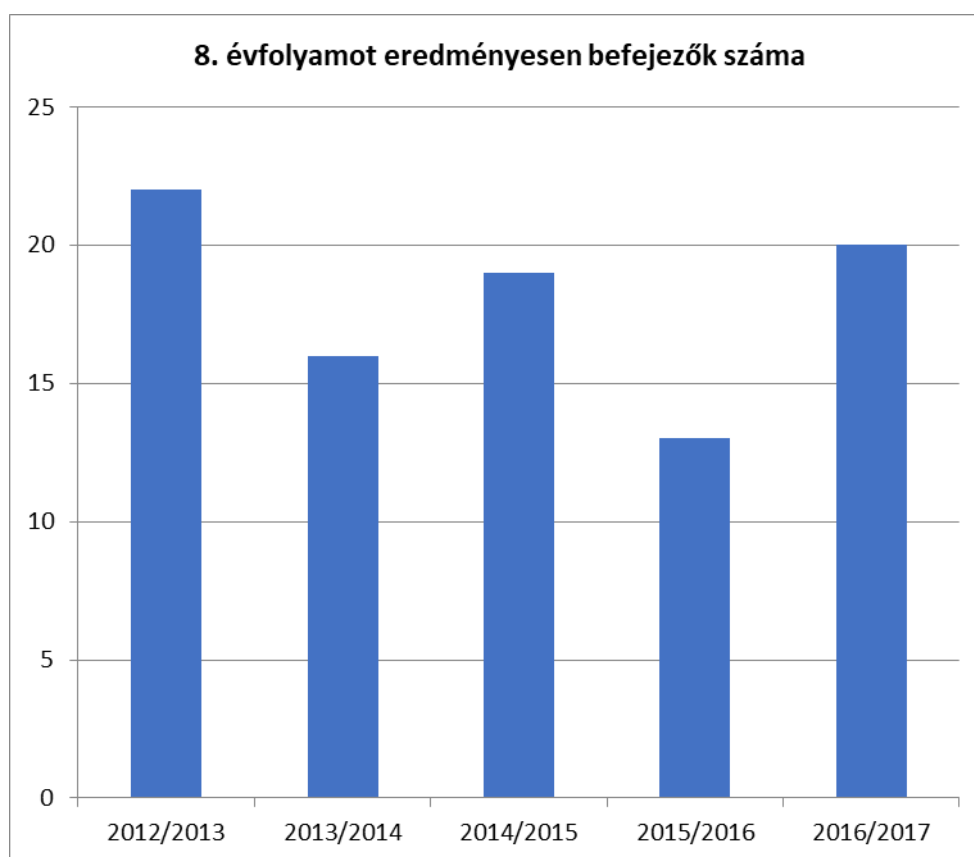
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2012/2013	22
2013/2014	16
2014/2015	19
2015/2016	13
2016/2017	20

Forrás: TelR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Bűnmegelőzés

A településünk bűnmegelőzési programmal nem rendelkezik

Gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység értékelése, ezen belül a rendőrség iskolai prevenció programjai

Az „Iskola rendőre” program koordinátoraként a bűnmegelőzési előadó a Szekszárdi Rendőrkapitányság illetékességi területén található általános iskolákkal több éve, így a 2017/18-as tanévben is folyamatosan tartotta a kapcsolatot. Folytatódott az évek óta sikeres Epsilon Friday rendezvény-sorozat, melynek egyik alapító tagja a Szekszárdi Rendőrkapitányság. A résztvevő civil szervezetek valamint a rendőrség a nyári szünidőben szervez a gyerekeknek hasznos, értelmes elfoglaltságot.

A drogprevenció programon túl a bűnmegelőzési előadó rendszeresen tartott előadásokat az általános iskolákban, melyek fő témái az internet veszélyei és a designer drogok voltak. Az új pszichoaktív szerek megjelenésével az előadásokon is áthelyeződött a hangsúly ezen szerek használatának veszélyeire.

A kábítószer prevenció helyzete

A drogprevenció program kijelölt helyi közvetítőjeként a bűnmegelőzési előadó 2017. évben ismételtén tájékoztatta az illetékességi területen működő alap és középfokú oktatási intézményeket, a gyermekvédelem területén tevékenykedő szervezeteket a program elemeiről, elérhetőségeiről, telefonos ügyeletének időpontjáról, fogadó órájáról.

Az évente megtartott Járási Közbiztonsági Egyeztető Fórumok témája között is szerepelt a drogprevenció program népszerűsítése. A drogprevenció összekötői feladatokra kijelölt kollégák a visszaélés kábítószerrel típusú bűncselekmények nyomozásában tapasztaltak.

A fogadóórák és telefonos ügyelet a megjelölt és nyilvánosságra hozott időpontokban megtartásra kerültek. Az elmúlt évben a meghirdetett lehetőségek közül egyiken sem érkezett megkeresés, annak ellenére, hogy a tanév kezdetekor a drogprevenció összekötő elérhetőségeit és fogadó órájának időpontját valamennyi – az illetékességi területünkön működő – iskolával közöltük valamint a KLIK vezetőihez is eljuttattuk.

Mivel a bűnmegelőzési előadó az illetékességi területünkön működő valamennyi iskolában jelen van, az iskolaigazgatók, pedagógusok ismerik elérhetőségeit, és gyakran megkeresték problémáikkal.

Az iskola rendőre program, valamint annak keretében végrehajtott „SuliMoped” program értékelése az aktuális, valamint az előző tanévre vonatkozóan

Az „iskola rendőrei” a körzeti megbízottak voltak, amely több okból is segítette a program maximális végrehajtását. A körzeti megbízott tökéletesen ismeri a területe problémáit, rendszeresen jelen van így az általános iskolában is gyakran meg tud jelenni. A tanárok és a gyerekek is jól ismerik, így kialakul a megfelelő bizalmi kapcsolat a gyerekek és a rendőr között. A körzeti megbízottak rendelkezésére álltak az „iskola rendőr naplók”, valamint az „iskola rendőr plakátok”.

Az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Önkormányzatunk a következő szervezetekkel áll kapcsolatban a gyermekvédelem terén:

- a) a „Szülők a Gyermekekért” Alapítvány kiemelt munkát végez a speciális igényű gyermekek napközbeni ellátása vonatkozásában. Jelenlétük és áldozatos munkájuk mind a településen, mind pedig a környéken élő, speciális gondoskodást igénylő gyermekek javát, épülését szolgálja.
- b) A Decsi Általános Iskolás Gyermekekért Alapítvány, a Tesz-Vesz Ovi Óvodás Gyermekeiért Oktatási, Nevelési Alapítvány, a Folland Alma Mater Alapítvány szintén a decsi gyermekek megsegítésére, támogatását tűzte ki céljául.
- c) A sport területén kiemelkedő a Községi Sportegyesület, mely a hasznos időeltöltésben nyújt lehetőséget a fiataloknak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek nyári szabadidő eltöltése nem megoldott	Szabadidő kulturált eltöltésének és lehetőségének biztosítása
A HH és a HHH adatok nem pontosak a szülők nem nyilatkoznak a tényleges helyzetről, nincs pontos adat a HHH-s gyermekek számáról	A szülők tájékoztatása a HHH státusz előnyeiről (védőnők, pedagógusok, családsegítő, jegyző)
Szenvedélybetegségek (alkohol, drog, dohányzás, internet, tv) káros hatásai a gyermekekre	Prevenációs előadások szervezése
HH családokban a gyermekek továbbtanulásának kérdése anyagi problémák miatt	Pályázatok, Bursa Hungarica ösztöndíj

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok, KSH, APEH vagy OEP – sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan (pl. Alkotmány 66 és 70§, Munka Törvénykönyve 5§, és természetesen az EbTv), de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

Ahhoz, hogy egyáltalán szembenézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelmzések kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlunk hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek – a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben – nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetűek van.

A Kormány biztosítani kívánja, hogy a nőknek a férfiakkal azonos jogai a mindennapokban is érvényesüljenek, a nők férfi társaikkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. Magyarország

ígértet tett az Európai Unió irányelveinek következetes érvényesítésére, amely irányelvek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az élet minden területén a nők nyílt vagy rejtett diszkriminációja felszámolásának, és meghatározzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének nemzetközileg elismert terminológiáját is, a gender mainstreaming szóhasználatát.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén.

Mindkét útra szükség van. Horizontális szemléleten azt is értjük, hogy a többi, a nemek közötti egyenlőség konkrét kérdéskörén kívül eső probléma kezelésekor is tekintettel vagyunk erre: az egészségügyben, az oktatásban, a területfejlesztésben, a roma és fogyatékos emberek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedésekben, a foglalkoztatásban, a gazdaságban, a helyi- és a nagypolitikában és a kultúrában is. Figyelünk rá, tekintettel vagyunk a férfiak és nők eltérő helyzetére és szükségletére, és észrevesszük speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáikat.

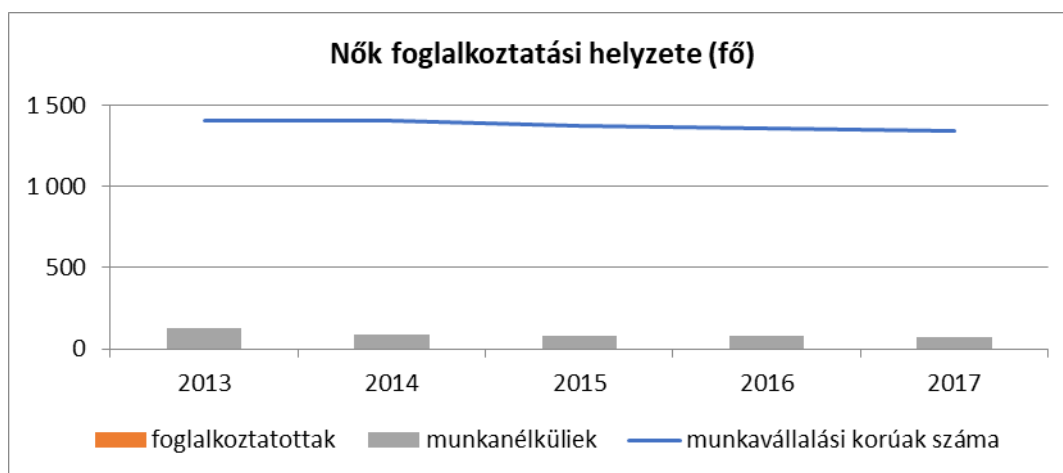
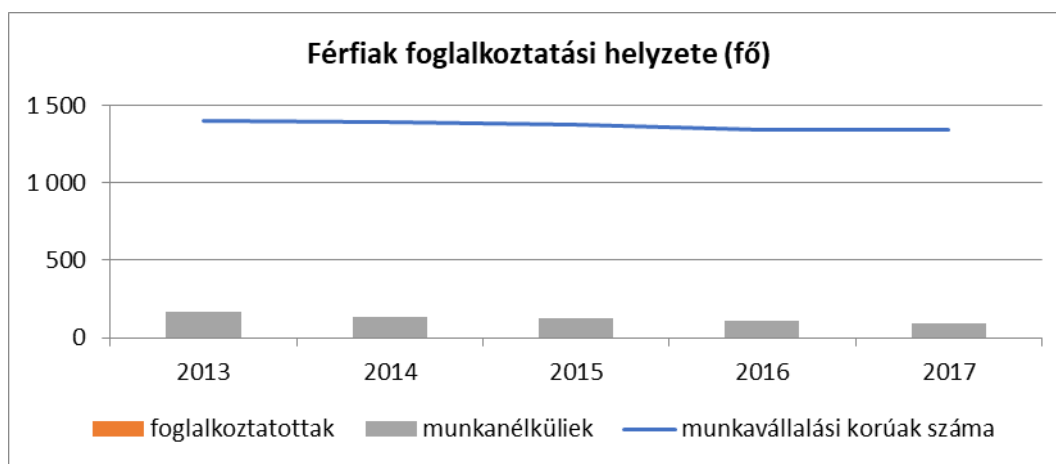
A direkt, a nők és férfiak egyenlőségét egy-egy konkrét területen előmozdítani hivatott célzott programok megtervezését és kivitelezését is ez a horizontális szemlélet alapozhatja meg. Az itt következő elemzés néhány kulcsprobléma köré szervezi a tennivalókat: mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges aktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. A nemek egyenlőségének érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2013	1 403	1 406	n.a	n.a	166	123
2014	1 392	1 401	n.a	n.a	136	86
2015	1 371	1 372	n.a	n.a	123	81
2016	1 345	1 355	n.a	n.a	112	78
2017	1 341	1 341	n.a	n.a	92	70

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetőleg.

A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorúlnak. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A

várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Az ovi-bölcsi lehetővé teszi a nők munkába való gyorsabb visszatérését, bár a bölcsődés korú gyermekek létszáma ebben a csoportban maximálisan 5 fő lehet. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodában. Az általános iskolában reggel 7-től várják a diákokat és a napközis ellátást igénybe vevő szülők délután fél 5-ig biztonságban tudhatják gyerekeiket.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

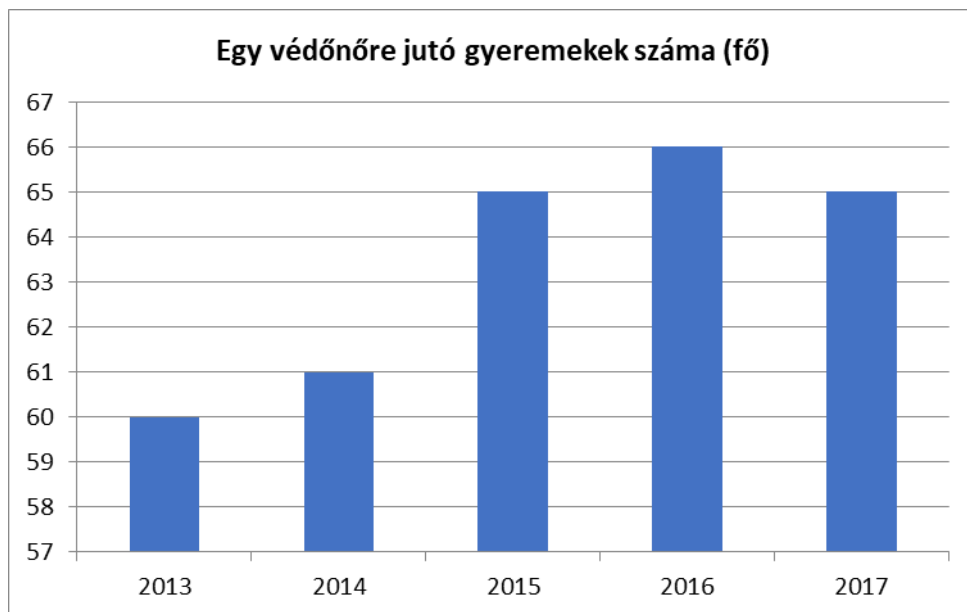
A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	2	120	60
2014	2	122	61
2015	2	130	65
2016	2	132	66
2017	2	130	65

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások legközelebb Szekszárdon érhetők el. A Humánszolgáltató Központ Szekszárd Megyei Jogú Város fenntartásában, integrált intézményként működik. Egyik szervezeti egysége a Családsegítő Központ. A Családsegítő Központ a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára nyújt alapszolgáltatást.

A családok átmeneti otthona – térségi feladatellátás keretében – Szekszárdon található. A Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) folyamatos munkarend szerint működő átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítja az átmenetileg otthontalanná vált szülő és gyermeke számára a lakhatást, amennyiben elhelyezés hiányában, lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt a gyermeke(ke)t el kellene választani szülőjétől.

Az intézmény a szülő kérelmére biztosítja gyermekével az együttes lakhatást, valamint a szükség szerinti további ellátást. Segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez, közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, a szociális- és egzisztenciális válsághelyzet rendezésében.

A felvétel fő szempontja az illetékesség és a rászorultság, valamint a család motivációja helyzetének javítására, az együttműködésre. Az illetékesség szempontjából döntő, hogy olyan családokat fogadnak be, akik Szekszárd, Szálka, Ócsény, Harc, Zomba vagy Decs települések lakosai. Az átmeneti befogadás maximális ideje 12 hónap, mely indokolt esetben további 6 hónappal meghosszabbítható.

Az otthon lakóinak:

- életvitelszerű tartózkodást (hideg-melegvíz szolgáltatás, mosási-, főzési lehetőség, szükség esetén textíliával való ellátás),
- szociális és mentálhigiénés gondozást,
- jogi- és pszichológiai tanácsadást,
- nevelési-családtervezési tanácsadást biztosítanak.

A Bölcső Alapítvány és Egyesület az ország egész területéről helyeznek el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. A gyermekről való lemondás esetén az örökbeadási eljárásban segítséget adnak. Szülésig biztosítanak szállást. Önellátás. Főzési lehetőség (nyersanyagot szükség esetén tudnak adni). Mosási, tisztálkodási lehetőség. Mosószert, tisztítószer, szappant, törölközőt tudnak adni. Ruhát, gyógyszert, szükség szerint adnak. Szociális munkás, orvos, pszichológus, védőnő áll rendelkezésre.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A települési önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között 3 nő és 4 férfi foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

A két praktizáló háziorvos közül az egyik nő, a gyermekorvos szintén nő. A településen a működő civil szervezetek közel felének a vezetője nő. A községben lévő élelmiszerboltok szintén

női munkaerőt foglalkoztatnak. A mezőgazdasági területen létrejött vállalkozások a munka jellegéből kiindulva több férfi munkaerőt foglalnak le.

Országos jelenség, hogy a pedagógusok eloszlása a szakterületek, ill. vezetői szintek között merev nemi sztereotípiákat követ. Ugyanígy a gyerekek, diákok részvétele egyes szakkörökön, különórákon, tanulmányi versenyeken, továbbtanulást előkészítő tanfolyamokon, felvételi jelentkezésekkor merev nemi sztereotípiákat követ. Nincs kimutatás, elemzés az intézményekben az egyes foglalkozásokon, versenyeken való résztvevők, valamint a felvételi jelentkezések nemek szerinti eloszlásáról.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség össztársadalmi probléma, melyet Decsen a Munkaügyi Központ Szekszárdi Kirendeltsége, az Önkormányzat, civil szervezetek, közoktatási intézmények, a Kistérségi Szociális Szolgáltató Központ szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adathiány nincs megfelelő információ a nők helyzetéről	Adatgyűjtés a nők körében
Nyári szünetben nincs megoldva a gyermekek elhelyezése	Nyári napközi

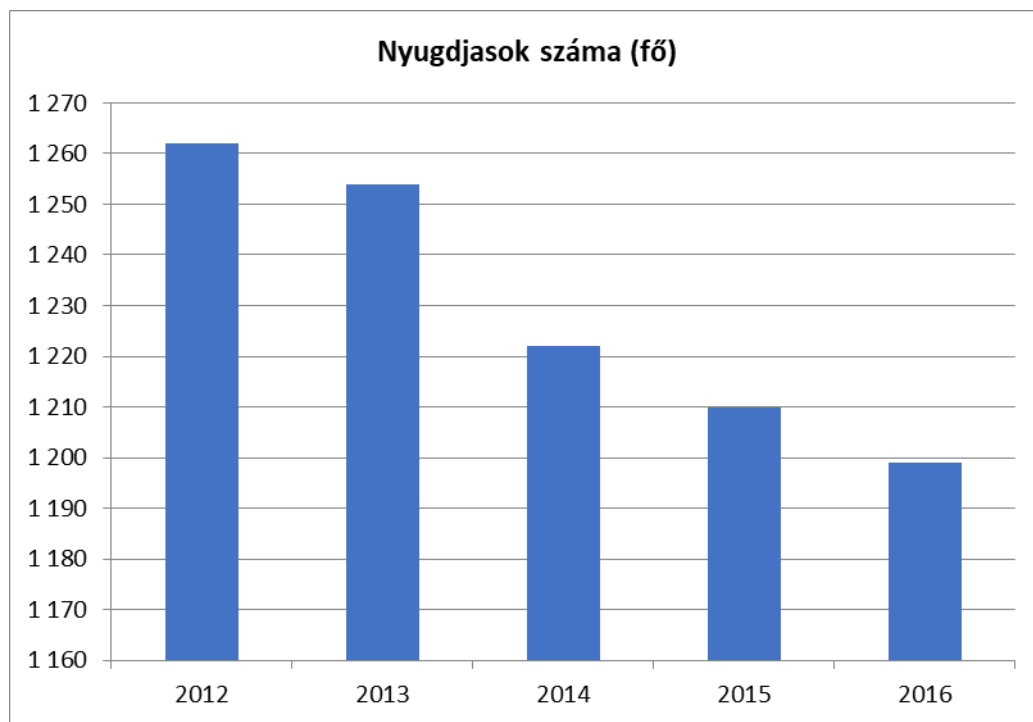
6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

6.1 Az időszerű népesség főbb jellemzői

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	528	734	1 262
2013	520	734	1 254
2014	503	719	1 222
2015	488	722	1 210
2016	485	714	1 199

Forrás: TeIR, KSH Tstar

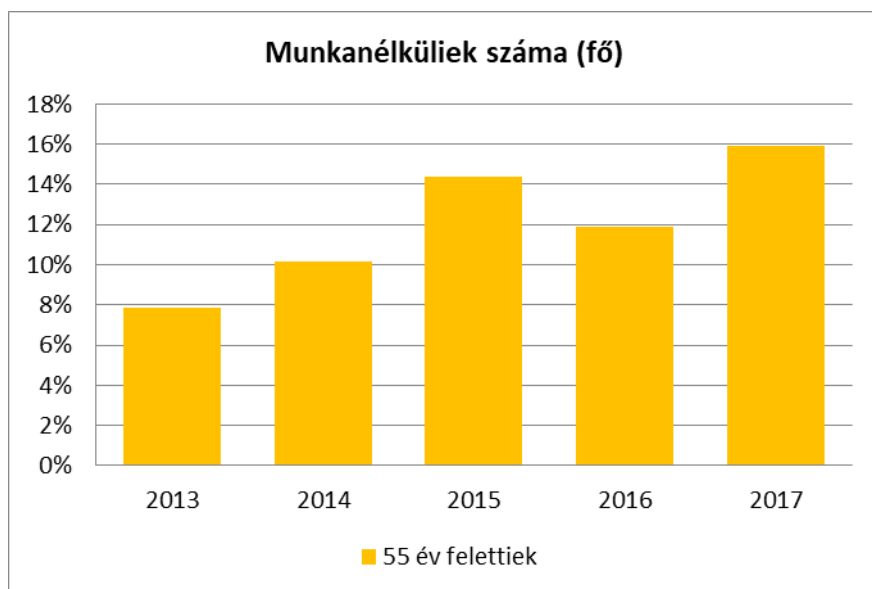
A vizsgált időszakban a nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat, ami az elhalálozások számának növekedésével magyarázható. Összességében elmondható, hogy a férfakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	289	23	8%	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2014	222	23	10%	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2015	204	29	14%	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2016	189	23	12%	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!
2017	162	26	16%	#ÉRTÉK!	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A munkanélküliségi ráta a településen meghaladja a megyei, a kistérségi és az országos átlagot is. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából is egyértelműen kivehető, hogy a munkanélküliség a 60 év felettieket kivéve az idősebb korosztályokat is sújtja. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcskéntési kedvezményben részesülnek.

A térség egyik legfontosabb társadalmi–gazdasági fejlesztési iránya, kitörési lehetősége a turisztikai fejlesztés és az ehhez kapcsolódó ingatlanfejlesztések, mivel a térség a Szekszárdi borvidék részeként a Duna közelében jelentős természeti, építészeti és néprajzi értékeket képvisel. A terület elérhetőségét és feltárhatóságát, valamint térségi szerepét az M6 autópálya nyomvonala tovább erősíti. Ebbe a tevékenységbe az idősebbek is bekapcsolódhatnak.

Az esélyegyenlőségi szempontok fejlesztését az európai közösségi politikában elsődlegesen gazdasági és foglalkoztatáspolitikai szempontok vezérelték, ám fokozatosan teret nyert az a felismerés, hogy az esélyegyenlőség elvének e téren történő biztosítása önmagában nem képes a már meglevő egyéb társadalmi egyenlőtlenségeket felszámolni. Azok viszont negatívan befolyásolják az országok gazdasági teljesítményét és versenyképességét. Az emberi jogi kérdések térnyerésével párhuzamosan az esélyegyenlőségi szempontok fokozatosan középpontba kerültek, velük együtt az életkor alapú diszkrimináció is. Az Európai Unió a tagországok számára fontos esélyegyenlőségi ajánlásokat fogalmaz meg a szakpolitikai stratégiák fejlesztésének érdekében. Az európai jogalkotásban az idősebb személyek csak 1987-ben, illetve 1989-ben szerepeltek először úgy, mint a közösségi cselekvés kedvezményezettjei.

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősokkal szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akárcsak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödestről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebk. tv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

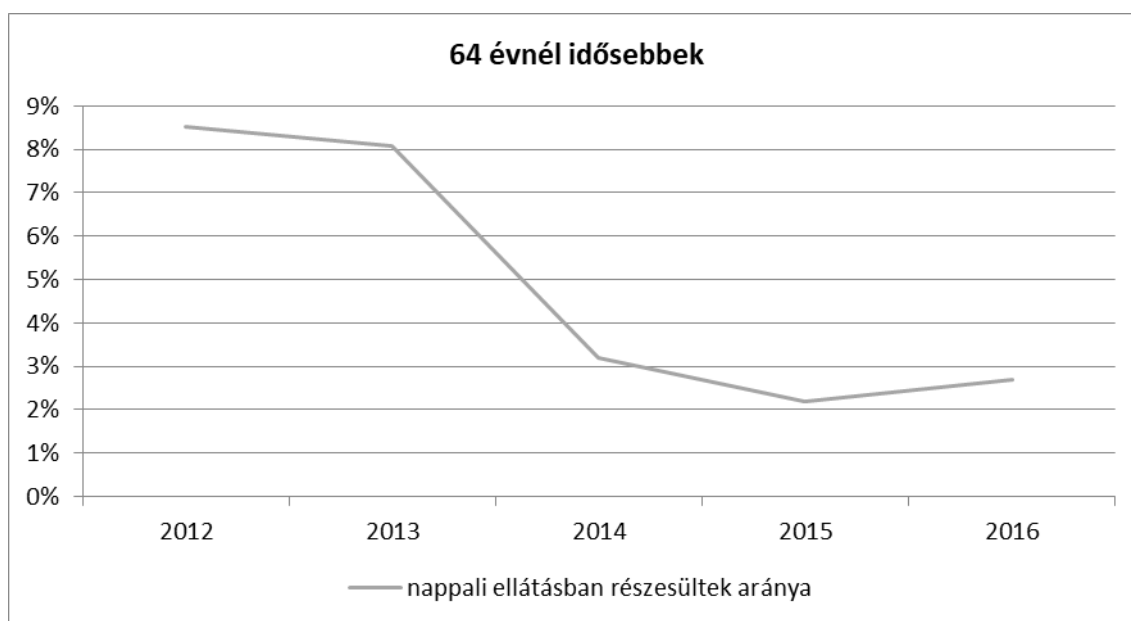
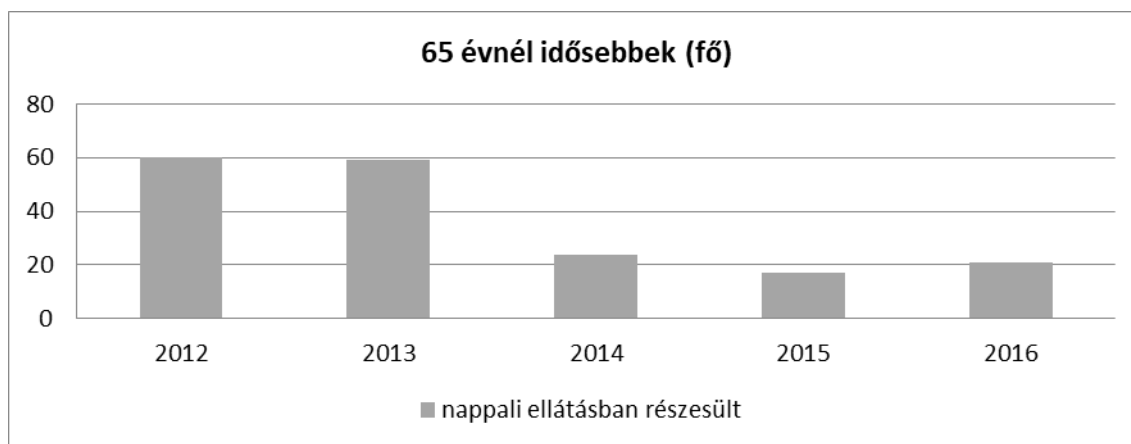
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	703	60	9%
2013	731	59	8%
2014	753	24	3%
2015	774	17	2%
2016	779	21	3%

Forrás: TeIR, KSH

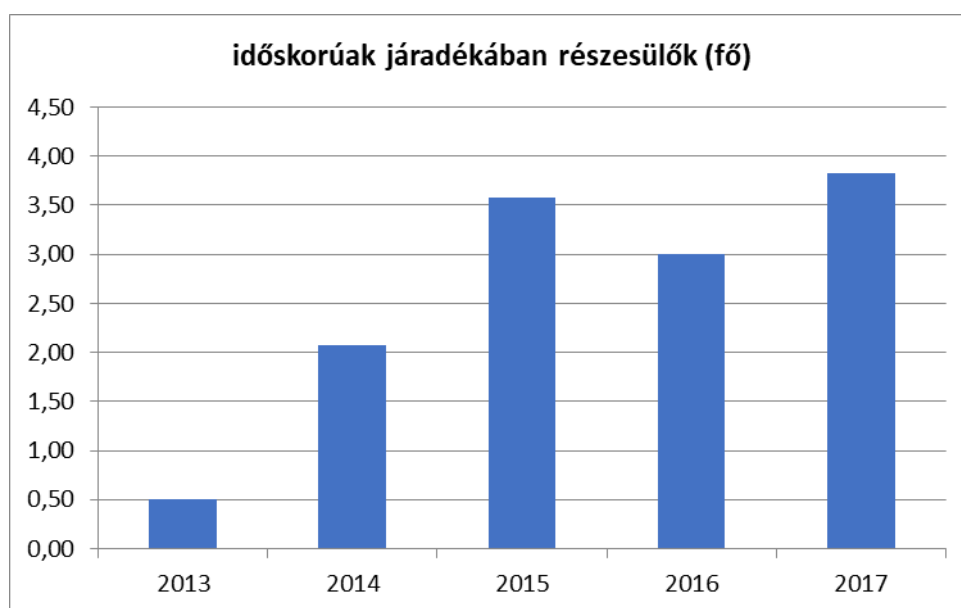
Tstar

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő)
2013	0,50
2014	2,07
2015	3,58
2016	3,00
2017	3,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség, stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket (ingyenes Decsi Tükör, Decsi Kapu, települési honlap, Decsi TV) és más fórumokat.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősök számára is biztosított. A települést elkerülik a fő közlekedési útvonalak. Pozitívan hat a megyeszékhely: Szekszárd közelsége (12 km),

és Decs határában halad el az 56-os számú főút és az M6-os autópálya is. A Budapest-Baja vasútvonal állomásaként Decsen a vasúti kapcsolat is biztosított. A szomszédos Öcsény településen kisgépes repülőtér üzemel. Bár a nagyközség Duna-parti fekvésű, de közvetlen dunai összeköttetése, kikötője nincs.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatások közül a szociális étkeztetést, az idősek nappali ellátását és a házi segítségnyújtást a Szocceg Nonprofit Kft. bevonásával biztosítja. A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak vagy családtagjaiknak nem képesek biztosítani. A fogyatkozó munkalehetőségek, a közeli városok vonzó hatása miatt egyre több idős ember marad egyedül, mert ingatlanát nem akarja, vagy nem tudja eladni. A fiatalabb hozzátartozók dolgoznak, nem tudnak gondoskodni a meleg étkeztetésről, így az egyedül maradt férj vagy feleség számára anyagilag előnyösebb, ha készen veszi az ebédet. A mozgásukban korlátozott személyek részére az ebédet házhoz szállítja az önkormányzat.

A házi segítségnyújtást az otthonhoz és megszokott környezethez való ragaszkodás, a családtagok elfoglaltsága, vagy a teljes elmagányosodás. A jelenlegi tapasztalat szerint nagyobb az igény, mint a rendelkezésre álló személyi és finanszírozási lehetőségek. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a szociális étkeztetéssel, és az idősek nappali ellátását biztosító idősek klubjával együtt társulás segítségével oldja meg az önkormányzat, így a szolgáltatás bővítése járási egyeztetést igényel.

Az önkormányzat különös gondot fordít az idősödő lakosság mentális egészségének karbantartására, amelynek fontos színtere a nappali ellátási forma. Az otthoni magányból kimozdulva megfelelő szakképzettséggel rendelkező munkatársak segítségével különböző programokon vesznek részt az ellátottak. A különböző programok azt érzékeltetik, hogy az idős emberek is fontos tagjai a helyi közösségnek. További feladat a szegregálódott, magányos idősek mind szélesebb körben való megismerése, segítése, hogy a szolgáltatást igénybe vegye. Továbbra is fontos a társadalmi élet fórumain való részvételük segítése (pl. szállítással), a közösséget érintő döntések előtt véleményük megismerése, továbbá a számukra elérhető szociális segélyek helyszínen történő intézése.

A település könyvtárát az idősebb korosztály is szívesen használja.

Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (feltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2013	1	2 340	1	5
2014	1	2 340	1	5
2015	1	2 340	1	5
2016	1	2 717	1	5
2017	1	2 932	1	5

Forrás: TEIR

Őszi napfény Nyugdíjas Klub

A klub 1976-ban alakult, a község központjában levő, családi házas jellegű, több közösségi helyiséggel rendelkező épületben kapott helyet. Ezalatt az idő alatt tevékenyen részt vállaltak a falu életében, minden rendezvényen részt vesznek, segítenek ahol kell. Minden hétfőn klubfoglalkozást tartanak a Faluházban, ezen felül rendszeresen szerveznek kirándulásokat. Igen aktív a színjátszó csoportjuk, és az énekkaruk. Tagjai a Tolna Megyei Nyugdíjas Szakszervezetek Szövetségének és az Életet az Éveknek Érdekszövetségnek is. Ezen kívül rendszeresen kapcsolatot tartanak fenn környékbeli nyugdíjas klubokkal.

Decsi Református Egyházközség Lórántffy Zsuzsanna Szeretetotthon

A Decsi Református Egyházközség Lórántffy Zsuzsanna Szeretetotthona idős emberek teljes körű ellátását, ápolását-gondozását vállalja felekezeti hovatartozás nélkül. Az épület, a templom és a parókia összefüggő, zárt egységet alkot, melyet nagy, gondozott park vesz körül. A négyszintes épületen belül lift került kialakításra. Jelenleg kétágyas, három-, illetve négyágyas szobák állnak rendelkezésre. Teljes körű ellátást, ápolást-gondozást nyújtanak, egészségügyi alapellátás és különböző szakellátás is rendelkezésre áll. Az akadálymentes közlekedés lehetősége az épületen belül és kívül biztosított. A szobákban nővérhívó csengők kerültek beszerelésre a gondozottak nagyobb fokú biztonságérzetének eléréséhez.

A hitélet a felekezeti hovatartozást figyelembe veszi, lehetőség van katolikus és református vallásgyakorlásra is. Az intézményen belül gyülekezőhely, illetve mellette templom található.

Egyéni lelkigondozás lehetősége is biztosított. Háaspárok elhelyezésére lehetőség van. Az otthon saját konyhával rendelkezik, napi három főétkezés, indokolt esetben (pl. diabétesz) napi ötszöri étkezés biztosított. A ruházat tisztításáról az intézmény gondoskodik.

Alkalmanként ünnepi műsorok kerülnek megrendezésre, az otthon lakói a község által szervezett rendezvényeken is részt vesznek. Az intézményben lehetőség nyílik foglalkoztatásra (kertápolás, udvari, konyhai munkák), amit munkajutalommal honorálnak.

Szociális Ellátó Központ -Időskorúak Otthona

Az Szoceg Nonprofit Kft. által üzemeltetett otthon a katolikus templom szomszédságában áll. Az idősek otthona bentlakásos intézmény, amely összesen 75 főt képes befogadni; továbbá két idősek klubja (50, illetve 30 férőhellyel) és egy fogyatékosok nappali intézménye (30 fővel) is tartozik hozzá.

Az otthon épülete kétszintes, lifttel ellátott, mozgássérültek számára is könnyen megközelíthető és használható. Az apartmanok egy-, illetve kétszemélyesek. Mindegyik lakhely előtérrel, beépített teakonyhával, fürdőszobával és lakószobával rendelkezik. Egyes lakrészekhez tartozik földszinti terasz, emeleti erkély vagy balkon. A berendezést a saját bútorok, használati és dísz tárgyak jelentik, így gondoskodva a hazai emlékekről, az otthon melegéről.

Valamennyi apartmanban elhelyeztek nővérhívó berendezést, amellyel probléma esetén azonnali segítség kérhető. Ezenkívül bekötötték a kábeltévét és két telefonvonalat. Az egyiket ingyen hívhatják lakótársaikat és az otthon dolgozóit, például az orvosi rendelőt, az irodát, illetve a különböző szolgáltatói helyeket, így a fodrászatot, manikűrt, mosodát. A másik vonal a külső kommunikációt szolgálja. Előfizetői díj nélkül, barangoló kártyával kezdeményezhetők a hívások.

A szabadidő eltöltéséhez közös társalgó is rendelkezésre áll, ahol könyvtársarok és házi mozi rendszer biztosítja a szórakozást. A tartalmas nyugdíjas évek eltöltésének kialakításához programszervezőt alkalmaznak, aki folyamatosan dolgozik az intézmény szabadidős, kulturális programjain. Igyekeznek minden napi tevékenységet közösségivé tenni.

Az otthon területén több parkosított udvart alakítottak ki. Tavasztól ősziig, amikor az időjárás engedi, a szabadban zajlik a programok jelentős része, mint például a családi nap.

Az otthonban orvosi rendelő működik, naponta jön a házi orvos. Szakorvosi rendelésre az otthon dolgozói szállítják a lakókat. A gyógyszerek és a szükséges inkontinencia termékek árát a havi térítési díj tartalmazza. Az épületben önálló konyha és étterem található, ahol napi ötszöri étke-

zést biztosítanak, szükség esetén dietetikus szakemberük cukorbeteg, élelmiszer-érzékeny és allergiások részére külön étrendet állít össze. A 24 órás nővérellátáson kívül, mozgásterapeuta és mentálhigiénés munkatárs, pszichiáter és ideggyógyász segíti az otthonban lakók életét.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a nyugdíjas korú lakosságra vonatkozóan	Adatgyűjtés
Magas az egyedül élő idősek aránya	Közösségi programok szervezése
Az idős emberek gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti.

Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült emberek túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseéről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttékor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A 2009. év legnagyobb fogyatékoságügyi sikere kétségkívül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek ún. nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Külön-

böző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rációznak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7%-a. Az 1990. évi népszámláláshoz képest a fogyatékos emberek létszáma és aránya jelentősen emelkedett. A létszámnövekedés azzal is összefügghet, hogy 2001-ben a fogyatékos emberek – többek között a jól előkészített és végrehajtott kommunikáció eredményeképpen – többen vállalták fogyatékossgukat, mint 1990-ben. Ugyanakkor az is elképzelhető, hogy a fogyatékossg mind pontosabb meghatározása következtében többen vannak tisztában egészségi állapotuk fogyatékossggal kapcsolatos jellegével. Az önkormányzatnak nem rendelkezik elegendő információval a településen élő fogyatékkal élők számáról és helyzetéről.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzübeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az építésügyi hatóság megfelelően felkészült az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatára. Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése 100%-os. A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Decs nagyközség közintézményei teljes egészében akadály-mentesítettek. A Polgármesteri Hivatalban – amely a településen élők ügyintézésének legfontosabb színtere – az akadálymentes bejutás biztosított.

A Bíborvég ÁMK általános iskolájában – egy korábbi sikeres pályázat eredményeként – biztosított az akadálymentes környezet. Az óvoda esetében is megtörtént az akadálymentesítés. Nemcsak a mozgáskorlátozottakra, de az érzékszervi fogyatékosokra is gondolva. Az épületbe történő bejutást a kerekesszékesek számára rámpa segíti. A vakok és gyengén látók számára Braille-tábla és vezető sávok segítenek a tájékozódásban, a siketeket indukciós hurok szolgálja.

A Faluház a település közösségének fontos közművelődési és kulturális intézménye. Az akadálymentes bejutás itt is biztosított. Az épület belső terében széles ajtók teszik lehetővé az akadálymentes közlekedést. A Tájház akadálymentes megközelítése is megoldható.

Az Idősek Klubja (Decs, Kossuth L. u. 12.) épületének akadálymentesítése is megoldott.

A háziorvosi rendelők, a gyermekorvos, védőnői szolgálat akadálymentesítése 2007. évben valósult meg. Az idősek ápolását, gondozását nyújtó intézmények – Idősek Emelt Szintű Otthona és a Decsi Református Egyházközség Lórántffy Zsuzsanna Szeretetotthon – akadálymentesítéssel ellátottak.

A Faluházban könyvtár is működik. A kettős-funkciójú, nyilvános könyvtár működése a különböző műveltségi területeken a felnőtt lakosság információs, tájékoztatási, művelődési és szórakozási igényeihez nyújt segítséget. Az olvasóvá nevelés területén biztosít pótolhatatlan feladatot és szolgáltatást. A könyvtár a gyűjteményszervezés és a könyvtári szolgáltatás mellett csoportos és egyéni foglalkozásokkal, valamint a modern, számítógépes technika kínálja lehetőségek kiterjesztésével van jelen a mindennapi munkában. A könyvtárban e-Magyarország pont található. A helyi kábeltelevízió is segíti az információáramlás szabadságának megvalósulását.

Az nevelési-oktatási intézményekben megoldott az egyenlő esélyű hozzáférés, az oktatásszervezési keretek demokratizálása az esélyegyenlőséget biztosítja. Elsődleges szempont az egyenlő esélyek biztosítása, azaz az együttműködés szellemében inkluzív válni pedagógiai intézmény kialakítása, amely megtörtént és az itt dolgozó pedagógusok ebben a szellemben nevelik-oktatják a gyermekeket. A befogadó intézménynek mindenképpen érvényesítenie kell a társadalmi környezet heterogenitását. Ez megnyilvánul az oktatási intézmények szolgáltatásaiban is oly módon, hogy az intézmény társadalmi kapcsolatrendszere és a tanulási-tanítási eszközrendszere valóban az egész érintett közösség számára egyenlő eséllyel hozzáférhető.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincsenek pontos adatok a fogyatékkal élőkre vonatkozóan	Adatgyűjtés, a fogyatékoság típusának megfelelő adatbázis kialakítása
A fogyatékkal élő emberek számára munkalehetőségek teremtése	Fogyatékkal élő munkavállalók alkalmazása az önkormányzatnál és az önkormányzati fenntartású intézményeknél
Iskolaválasztás problémája a korlátozott lehetőségek miatt	Lehetőségek felkutatása
Lakóotthon létrehozása	Pályázat útján

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működései feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

A nagyközségnek mozgalmas a társadalmi élete, számos program áll az érdeklődők rendelkezésére. A település lakói 19 egyesületet, alapítványt és szövetséget hoztak létre, amelyek keretet adnak a társadalmi életnek. Jelentős szervező erő a kultúra, a sport, az oktatás és a vallás a településen, így a kulturális, népművészeti, sport valamint vallási célú és tevékenységű civil szervezetek integrálják a település társadalmát, és segítséget nyújtanak a fiatalok tehetséggondozásában és a felnőtt lakosság népi iparművészeti tevékenységének támogatásában.

Decs Nagyközség Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és pályázati úton támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelyek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

	CIVIL SZERVEZET NEVE	TEVÉKENYSÉGI KÖR
örökségvédelem, kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítés	A Decsi Református Temetőért Alapítvány	A Decsi Református Egyházközség tulajdonában és kezelésében lévő temető és templom megóvása, fenntartásához történő hozzájárulás, épített és szellemi örökségének gondozása; a temető növényi kultúrájának fenntartása; részvétel más, a község területén található emlékművek gondozásában.
	Csillagrózsa Hagyományőrző Néptáncgyűttes	Sárköz népi kultúrájának ápolása.
	Gyöngyösbokréta Hagyományőrző Egyesület	Sárköz népi kultúrájának ápolása.
	"DECOR" Decs-Cormeilles Baráti Egyesület	Decsi polgárok, felnőttek és gyerekek megismertetése idegen kultúrákkal, népekkel, szokásokkal.
	Élhetőbb Decsért, mindannyiunkért Egyesület	
	Decs Községért Egyesület	Helyi közösségi élet minőségének javítása, tevékenységi körök működtetésével, támogatásával, rendezvények szervezésével, a helyi civil szervezetek és az önkormányzat összefogásával.

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

oktatás-nevelés	Decsi Általános Iskola a Gyermekekért Alapítvány	Kiemelkedő oktatási, tanulmányi és versenyeredmények elismerése.
	Decsi Diáksport Egyesület	A decsi diákok sportolási lehetőségének támogatása.
	Községi Sportegyesület Decs	Decsi lakosság sportolási lehetőségének elősegítése
	Decsi Szabadidős- és Sporthorgász Egyesület	A sport- és szabadidős horgászat lehetőségének minél szélesebb körű biztosításával elősegíteni és népszerűsíteni a szabadidő hasznos eltöltését.
gazdaság	Decsi Gazdakör	
	Decsi Vadásztársaság	Őzbak és vaddisznó bérvadászata vadászatszervező irodák bevonásával.
közürend, közbiztonság támogatása	Decsi Polgárőrség	
	Decsi Romákért Egyesület	A Decs községben élő roma kisebbség életminőségének javítása társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a hátrányos helyzetű roma családok segítése, a roma kulturális hagyományok megőrzése, népszerűsítése.
	Őszi Napfény Nyugdíjas Klub	Kulturális rendezvények, kirándulások szervezése, klubfoglalkozás az idősök számára.
	Szülők a Gyermekekért Alapítvány	Az értelmi fogyatékos, különösen a down-kórban szenvedő emberek életvitelének elősegítése
	Tisztes Öregkorért Alapítvány	A decsi Emeltszintű Idősök Otthona intézményben lakók életminőségének javítása, részvétel olyan körülmények megteremtésében, amelyek között idős emberhez méltó életet élhetnek.
	"TESZ-VESZ OVI" Óvoda Gyermekéért Oktatási-Nevelési Alapítvány	Az oviba járó gyermekek és az óvoda támogatása.
	Vöröskereszt Decsi Alapszervezete	A nyugdíjasok támogatására, a véradók méltó elismerésére, a tartósan beteg gyermekek családjának gondozására.

(Forrás: www.helyicivil.hu, www.decs.hu)

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, a cigány nemzetiségi önkormányzat, a közoktatási intézmények az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Tehát az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatába nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb adatgyűjtés megszervezésére. E tevékenységbe bekapcsolódtak a Polgármesteri Hivatal osztályai, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények, civil szervezetek és a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, a Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Kirendeltsége.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	Növekvő munkanélküliség, mindennapi megélhetési problémák Alacsony iskolai végzettség	Új munkahelyek teremtése, közfoglalkoztatás, továbbtanulás elősegítése
Gyermekek	Nyári szabadidő eltöltése, HH és HHH gyermekek számáról nincs pontos kimutatás Szenvedélybetegségek megelőzése	Adatgyűjtés, prevenciós előadások szervezése
Idősek	Nincsenek pontos adatok a nyugdíjas korú lakosságra vonatkozóan Magas az egyedül élők aránya Gyakran válnak áldozattá	Adatgyűjtés Tájékoztatás, megelőzés
Nők	Adathiány a nők helyzetéről	Adatgyűjtés, tájékoztatás, prevenció
Fogyatékkal élők	Nincsenek pontos adatok a fogyatékkal élőkre vonatkozóan Korlátozott munkalehetőségek Lakóotthon létrehozása	Adatgyűjtés, foglalkoztatás elősegítése

▪ **A beavatkozások megvalósítói**

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A 8. általánost végzettek szakmai tanfolyamokra való beiskolázása Közfoglalkoztatás, munkalehetőség biztosítása	polgármester, képviselő-testület, Decsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	Nyári tábor, HH és HHH gyermekek számának feltérképezése	Családsegítő, intézményvezetők, védőnők
Idősek	Közösségi programok szervezése	Civil szervezetek, önkormányzat, rendőrség, polgárőrség
Nők	Nők helyzetére vonatkozó adatgyűjtés	Önkormányzat, családsegítő, civil szervezetek, rendőrség
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők számának, állapotának feltérképezése Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről	polgármester, jegyző, szociális gondozók, háziorvos, védőnők, intézményvezetők

▪ Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romáknak minden lehetőség adott, hogy teljes értékű tagjai lehessenek a közösségünknek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők minden szükséges segítséget megkapjanak a kitörés lehetőségéhez.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, oktatáson belüli felzárkóztatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idős emberekre, életkörülményeikre, segítő kezet nyújtunk feléjük.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy az egyenjogúságukat biztosítsuk.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők elfogadására, megértésére és egyenrangú partnerként kezeljük őket.

1. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés, helyzetfeltárás a romák és mélyszegénységben élők vonatkozásában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők és romák számáról nincs pontos adat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távon: felmérés előkészítése. Középtávon: felmérés megvalósulása, adatok feldolgozása. Hosszú távon: az eredmények tekintetében támogató intézkedések kidolgozása, életviteli tanácsadás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lehetséges célcsoportok feltérképezése a családsegítő szolgálat segítségével, adatgyűjtés, adatok feldolgozása
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Decsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Előkészítés: 2018.12.31 Értékelés: 2019.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Felmérés eredménye, a felmérésben résztvevő partnerek száma, életviteli tanácsadáson résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem nyilatkoznak, a célcsoport érdektelensége
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi feltételek biztosítása

Intézkedés címe:	Ruha osztás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz anyagi helyzet
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű családok megsegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Ruha- és adományok gyűjtése
Résztvevők és felelős	védőnő, családsegítő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	családsegítő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Támogatott családok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A ténylegesen rászorulóknak nem mennek el a ruhaosztásra – széles körű tájékoztatás
Szükséges erőforrások	személyi feltételek

Intézkedés címe:	Húsvéti csomag osztás gyermekeknek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz anyagi helyzet
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Húsvéti ajándékcsomagok kiosztása a hátrányos helyzetű gyermekeknek
Részt vevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kiosztott csomagok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem kap minden rászoruló – széles körű információ gyűjtés
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Karácsonyi tartós élelmiszer csomag osztás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz anyagi helyzet
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű családok megsegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Karácsonyi csomagok kiosztása a hátrányos helyzetű családoknak
Részt vevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kiosztott csomagok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem kap minden rászoruló – széles körű információgyűjtés
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Roma gyermekek nyaraltatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz anyagi helyzet
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú idő- egységekre bontásban	Hátrányos helyzetű családok megsegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tart- alma) pontokba szedve	Roma gyermekek lehetősége a nyaralásra
Részt vevők és felelős	Roma nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.08.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszkö- zei	Évente maximum 20 fő nyaraltatása megoldható
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás, személyi feltételek

Intézkedés címe:	Roma napok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Előítéletek mérséklése, roma kultúra megismertetése szélesebb körben
Célok- Általános megfo- galmazás és rövid-, kö- zép- és hosszútávú idő- egységekre bontásban	Roma és nem roma lakosság közösségi programja
Tevékenységek (a beavat- kozás tartalma) pontokba szedve	Roma kultúra megismertetése
Részt vevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.08.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsá- ga, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részrtvevők száma
Kockázatok és csökkenté- sük eszközei	A nem roma népesség éreketelensége
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás, személyi feltételek

Intézkedés címe:	Sárköz-kupa
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Előítéletek mérséklése
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Roma és nem roma fiatalok közös sporttevékenysége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Focimeccsek lebonyolítása
Részt vevők és felelős	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	Sport egyesület
Határidő(k) pontokba szedve	2018.08.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás, személyi feltételek

Intézkedés címe:	Szociális tűzifa
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz anyagi helyzet
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű családok támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat
Részt vevők és felelős	polgármester, jegyző
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.03.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Támogatott családok száma, Kiosztott tűzifa mennyisége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szociális tűzifa mennyisége
Szükséges erőforrások	Pályázati lehetőség, önkormányzati költségvetés

Intézkedés címe:	Előítéletek mérséklése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Erősek a romákkal szembeni előítéletek
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A romákkal szembeni előítéletek mérséklése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A helyi óvodában, iskolában integrált nevelés, oktatás. A roma kultúrát bemutató közösségi programok szervezése, a romák helyzetével foglalkozó szakmai rendezvények szervezése
Részt vevők és felelős	önkormányzati intézmények vezetői, Faluház vezető
Partnerek	Decsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	romákat érintő kulturális és szakmai rendezvények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Előítéleteket nehezen vetkőzik le – széles körű tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Személyi feltételek biztosítása (intézményvezetők)

Intézkedés címe:	Romák és mélyszegénységben élők részére képzések indítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az alacsony képzett munkanélküliek száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetséges célcsoportok feltérképezése, képzés megszervezése
Részt vevők és felelős	polgármester
Partnerek	Decsi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóak részt venni a képzéseken. Eredményességi mutatók: szervezett képzések száma, képzésre beiratkozottak száma, képzést eredményesen elvégzettek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Célcsoport érdektelensége
Szükséges erőforrások	Pályázati támogatások, személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források

2. A gyermekek esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Nyári napközi tábor
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekek nyári szabadidős programja
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nyári szabadidő hasznos eltöltése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	HH és HHH helyzetű gyermekek nyári szabadidős programjainak megszervezése, foglalkozások megtartása, gyermekek étkeztetése
Részt vevők és felelős	polgármester, jegyző, Faluház vezető
Partnerek	Óvoda vezető
Határidő(k) pontokba szedve	2018.08.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részt vevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	személyi, tárgyi feltételek

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés az adat a HH és HHH-s gyermekek vonatkozásában
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	HH és HHH gyermekek segítése, fejlesztése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	kérdőívek kitöltése
Részt vevők és felelős	óvoda, iskola vezetője
Partnerek	Családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóak részt venni a kérdőívek kitöltésében. Eredményességi mutató: kitöltött kérdőívek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	személyi feltétel

Intézkedés címe:	Bursa Hungarica Ösztöndíj rendszer
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	HH gyermekek nem tudnak tovább tanulni
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A HH gyermekek továbbtanulásának segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat
Részt vevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	beadott pályázatok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	saját forrás

Intézkedés címe:	Óvodások fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a külön fejlesztésre szoruló, zömmel hátrányos helyzetű óvodások száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A magatartási-, illetve tanulási problémákból adódóan hátrányból induló gyermekek esélyeinek növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Állandó fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus és óvodai pszichológus alkalmazása
Részt vevők és felelős	polgármester, jegyző, óvoda vezető
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Alkalmazotti létszám
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás

3. Nők esélyegyenlősége

Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak áldozatai
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés az információ a nők helyzetéről, kevés az ismertté vált esetek száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységek-re bontásban	Családon belüli erőszak visszaszorítása, megelőzés, áldozatvédelem
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A családon belüli erőszak áldozatainak felvilágosítása, prevenciós és áldozatsegítő témájú szakmai rendezvények szervezése családsegítő szakemberekkel és a rendőri szervek közreműködésével
Részt vevők és felelős	polgármester, családsegítő, rendőrség
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szakmai rendezvények száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	személyi feltétel

Intézkedés címe:	Nők munkába állása, bölcsődei elhelyezés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szülés után a nők nehezebben tudnak visszaállni a munkába
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Gyermekek bölcsődei elhelyezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Bölcsődei szolgáltatás biztosítása
Részt vevők és felelős	polgármester, óvoda vezető
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Bölcsődés gyermekek száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	

4. Az idősek esélyegyenlőségei

Intézkedés címe:	Idősek, mint bűncselekmények áldozatai
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek, főleg az egyedül élők sokszor válnak bűncselekmények áldozataivá
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Minél kevesebben váljanak bűncselekmények áldozataivá
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Prevenációs előadások szervezése, polgárőrség, rendőrség aktív részvételével
Részt vevők és felelős	polgármester, polgárőrség, rendőrség
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Előadások száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	személyi feltétel

Intézkedés címe:	Közösségi programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek, egyedül élő magas száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú idő- egységekre bontásban	Egyedüllét, magány feloldása
Tevékenységek (a beavatkozás tart- alma) pontokba szedve	Rendezvények megszervezése
Részt vevők és felelős	polgármester, civil szervezetek, intézmény vezetők
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	részvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszkö- zei	
Szükséges erőforrások	személyi feltétel, pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Idősek világnapja
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek, egyedül élők magas száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egyedüllét, magány feloldása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendezvény megszervezése
Részt vevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	visszajelzés az idősek részéről, résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Karácsonyi étel és csomagosztás, Erzsébet-utalvány
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősek, egyedül élők magas száma
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egyedüllét, magány feloldása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Idősek támogatása
Részt vevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kiosztott csomagok, utalványok száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	pénzügyi forrás

5. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségei

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés az adat a fogyatékkal élők vonatkozásában
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élőkről
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatbázis létrehozása
Részt vevők és felelős	polgármester, civil szervezetek, házi orvos, védőnő, intézményi vezetők, családsegítő
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019. 12. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült adatbázis
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	személyi feltétel

Intézkedés címe:	Lakóotthon létrehozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élők elhelyezése
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők lakhatásának, gondozásának biztosítása, ha ez a családon belül nem oldható meg
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat
Részt vevők és felelős	civil szervezetek
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2022.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Megépült lakóotthon
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	pályázat, pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők tájékoztatása a szociális támogatások lehetőségéről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem ismerik a támogatási lehetőségeket, nem tudják, hogy hova lehet fordulni
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fogyatékkal élők anyagi támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkormányzat honlapjának fejlesztése
Részt vevők és felelős	Polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019.12.31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szociális támogatások igénybevételének száma a fogyatékkal élők vonatkozásában
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	előadó költségei

Intézkedés címe:	„Esély” órák megszervezése az általános iskolában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem tudják, hogy hogyan viselkedjenek a fogyatékkal élő emberekkel
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők elfogadása, körülményeik megismerése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Részt vevők és felelős	Iskola igazgató
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2019. 06. 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	előadó költségei

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés, helyzetfeltárás a romák és mélyszegénységben élők vonatkozásában	A mélyszegénységben élők és romák számáról nincs pontos adat.	Rövid távon: felmérés előkészítése. Közép-távon: felmérés megvalósulása, adatok feldolgozása. Hosszú távon: az eredmények tekintetében támogató intézkedések kidolgozása, életviteli tanácsadás		A lehetséges célcsoportok feltérképezése a családsegítő szolgálat segítségével, adatgyűjtés, adatok feldolgozása	polgármester	2019.12.31	Felmérés eredménye, a felmérésben résztvevő partnerek száma, életviteli tanácsadáson résztvevők száma	Személyi tárgyi feltételek biztosítása	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a felmérésben való részvételben. A felmérés alapján az önkormányzat valós képet kap az érintett családok helyzetéről
2	Ruha osztás	Nehéz anyagi helyzet	Hátrányos helyzetű családok megsegítése		Ruha- és adományok gyűjtése	védőnő, családsegítő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2018.12.31	Támogatott családok száma	személyi feltételek	Leadott ruhák mennyiségétől függően folyamatosan fenntartható
3	Húsvéti csomag osztás gyermekeknek	Nehéz anyagi helyzet	Hátrányos helyzetű gyermekek megsegítése		Húsvéti ajándékcsomagok kiosztása a hátrányos helyzetű gyermekeknek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2019.06.30	Kiosztott csomagok száma	pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható
4	Karácsonyi tartós élelmiszer csomag osztás	Nehéz anyagi helyzet	Hátrányos helyzetű családok megsegítése		Karácsonyi csomagok kiosztása a hátrányos helyzetű családoknak	Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2018.12.31	Kiosztott csomagok száma	pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

5	Roma gyermekek nyaraltatása	Nehéz anyagi helyzet	Hátrányos helyzetű családok megsegítése		Roma gyermekek lehetősége a nyaralásra	Roma nemzeti-ségi Önkormányzat	2018.08.31	résztevők száma	pénzügyi forrás, személyi feltételek	Folyamatosan fenntartható
6	Roma napok	Előítéletek mérséklése, roma kultúra megismertetése szélesebb körben	Roma és nem roma lakosság közösségi programja		Roma kultúra megismertetése	Roma Nemzeti-ségi Önkormányzat	2018.08.31	résztevők száma	pénzügyi forrás, személyi feltételek	Folyamatosan fenntartható
7	Sárköz-kupa	Előítéletek mérséklése	Roma és nem roma fiatalok közös sporttevékenysége		Focimeccsek lebonyolítása	Roma Nemzeti-ségi Önkormányzat	2018.08.31	résztevők száma	pénzügyi forrás, személyi feltételek	Folyamatosan fenntartható
8	Szociális tűzifa	Nehéz anyagi helyzet	Hátrányos helyzetű családok támogatása		Pályázat	polgármester, jegyző	2019.03.31	Támogatott családok száma, Kiosztott tűzifa mennyisége	Pályázati lehetőség, önkormányzati költségvetés	Pályázati lehetőséggel és önkormányzati önerővel folyamatosan fenntartható
9	Előítéletek mérséklése	Erősek a romákkal szembeni előítéletek	A romákkal szembeni előítéletek mérséklése		A helyi óvodában, iskolában integrált nevelés, oktatás. A roma kultúrát bemutató közösségi programok szervezése, a romák helyzetével foglalkozó szakmai rendezvények szervezése	önkormányzati intézmények vezetői, Faluház vezető	2018.12.31	romákat érintő kulturális és szakmai rendezvények száma	Személyi feltételek biztosítása (intézményvezetők)	Lassú folyamat a társadalom gondolkodásmódjának megváltoztatása, de az eredmény tartósan fenntartható
10	Romák és mélyszegénységben élők részére képzések indítása	Magas az alacsony képzett munkanélküliek száma	Munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése		Lehetséges célcsoportok feltérképezése, képzés megszervezése	polgármester	2019.12.31	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóak részt venni a képzéseken. Eredményességi mutatók: szervezett képzések száma,	Pályázati támogatások, személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források	Az intézkedés fenntartható és eredményes, ha az érintettek rész vesznek a képzéseken

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

								képzésre beiratkozottak száma, képzést eredményesen elvégzettek száma		
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Nyári napközi tábor	Gyermekek nyári szabadidős programja	Nyári szabadidő hasznos eltöltése	önkormányzat költségvetése	HH és HHH helyzetű gyermekek nyári szabadidős programjainak megszervezése, foglalkozások megtartása, gyermekek étkeztetése	polgármester, jegyző, Faluház vezető	2018.08.31	részt vevők száma	személyi, tárgyi feltételek	A intézkedés fenntartható és eredményes ha a célcsoport tagjai vesznek részt a programban
2	Adatgyűjtés	Kevés az adat a HH és HHH-s gyermekek vonatkozásában	HH és HHH gyermekek segítése, fejlesztése	Óvoda, iskola munkaterve	kérdőívek kitöltése	óvoda, iskola vezetője	2019.12.31	Az intézkedés akkor eredményes, ha az érintettek hajlandóak részt venni a kérdőívek kitöltésében. Eredményességi mutató: kitöltött kérdőívek száma	személyi feltétel	Az intézkedés fenntartható és eredményes, ha az érintettek hajlandóak részt venni a felmérés elkészítésében
3	Bursa Hungarica Ösztöndíj rendszer	HH gyermekek nem tudnak tovább tanulni	A HH gyermekek továbbtanulásának segítése	Önkormányzat költségvetése	Pályázat	polgármester	2018.12.31	beadott pályázatok száma	saját forrás	Pályázati lehetőséggel és önerővel folyamatosan fenntartható
4	Óvodások fejlesztése	Magas a külön fejlesztésre szoruló, zömmel hátrányos helyzetű óvodások száma	A magatartási-, illetve tanulási problémákból adódóan hátrányból induló gyermekek esélyeinek növelése		Állandó fejlesztő pedagógus, gyógytornász, logopédus és óvodai pszichológus alkalmazása	polgármester, jegyző, óvoda vezető	2019.12.31	Alkalmazotti létszám	pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható, az eredmény hosszútávú
III. A nők esélyegyenlősége										

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

1	Családon belüli erőszak áldozatai	Kevés az információ a nők helyzetéről, kevés az ismertté vált esetek száma	Családon belüli erőszak visszaszorítása, megelőzés, áldozatvédelem	Családsegítő Központ éves beszámoló	A családon belüli erőszak áldozatainak felvilágosítása, prevenció és áldozatsegítő témájú szakmai rendezvények szervezése családsegítő szakemberekkel és a rendőri szervek közreműködésével	polgármester, családsegítő, rendőrség	2019.12.31	Szakmai rendezvények száma	személyi feltétel	Intézményi, szakmai közreműködéssel folyamatosan fenntartható
2	Nők munkába állása, bölcsődei elhelyezés	Szülés után a nők nehezebben tudnak visszaállni a munkába	Gyermekek bölcsődei elhelyezése	Óvoda munkaterve	Bölcsődei szolgáltatás biztosítása	polgármester, óvoda vezető	2018.12.31	Bölcsődés gyermekek száma		Folyamatosan fenntartható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek, mint bűncselekmények áldozatai	Az idősek, főleg az egyedülélők sokszor válnak bűncselekmények áldozataivá	Minél kevesebben váljanak bűncselekmények áldozataivá		Prevenációs előadások szervezése, polgárőrség, rendőrség aktív részvételével	polgármester, polgárőrség, rendőrség	2019.12.31	Előadások száma	személyi feltétel	Folyamatosan fenntartható
2	Közösségi programok szervezése	Idősek, egyedülélők magas száma	Egyedüllét, magány feloldása		Rendezvények megszervezése	polgármester, civil szervezetek, intézmény vezetők	2018.12.31	résztevők száma	személyi feltétel, pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható
3	Idősek világnapja	Idősek, egyedülélők magas száma	Egyedüllét, magány feloldása	Önkormányzat költségvetése	Rendezvény megszervezése	polgármester	2018.12.31	visszajelzés az idősek részéről, résztvevők száma	pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható
4	Karácsonyi étel és csomagosztás, Erzsébet-utalvány	Idősek, egyedülélők magas száma	Egyedüllét, magány feloldása	Önkormányzat költségvetése	Idősek támogatása	polgármester	2018.12.31	Kiosztott csomagok, utalványok száma	pénzügyi forrás	Folyamatosan fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés	Kevés az adat a fogyatékkal élők vonatkozásában	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élőkről		Adatbázis létrehozása	polgármester, civil szervezetek, házi orvos,	2019.12.31	Az elkészült adatbázis	személyi feltétel	Az intézkedés eredményes és hosszú távon

DECS NAGYKÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

						védőnő, intézményi vezetők, családsegítő				fenntartható, ha az érintett célcsoport hajlandó az együttműködésre a felmérés elkészítésében
2	Lakóotthon létrehozása	Fogyatékkal élők elhelyezése	A fogyatékkal élők lakhatásának, gondozásának biztosítása ha ez a családon belül nem megoldható		Pályázat	civil szervezetek	2022.12.31	Megépült lakóotthon	pályázat, pénzügyi forrás	Az intézkedés eredményes és hosszú távon fenntartható
3	Fogyatékkal élők tájékoztatása a szociális támogatások lehetőségéről	Nem ismerik a támogatási lehetőségeket, nem tudják, hogy hova lehet fordulni	Fogyatékkal élők anyagi támogatása	Önkormányzat költségvetése	Önkormányzat honlapjának fejlesztése	polgármester	2019.12.31	szociális támogatások igénybevételeinek száma a fogyatékkal élők vonatkozásában	pénzügyi forrás	Az intézkedés hosszú távon fenntartható
4	„Esély” órák megszervezése az általános iskolában	Nem tudják, hogy hogyan viselkedjenek a fogyatékkal élő emberekkel	A fogyatékkal élők elfogadása, körülményeik megismerése	Iskola munkaterve		Iskola igazgató	2019.06.30		előadó költségei	Az intézkedés hosszú távon fenntartható

3. Megvalósítás

▪ A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatókba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

▪ A megvalósítás folyamata

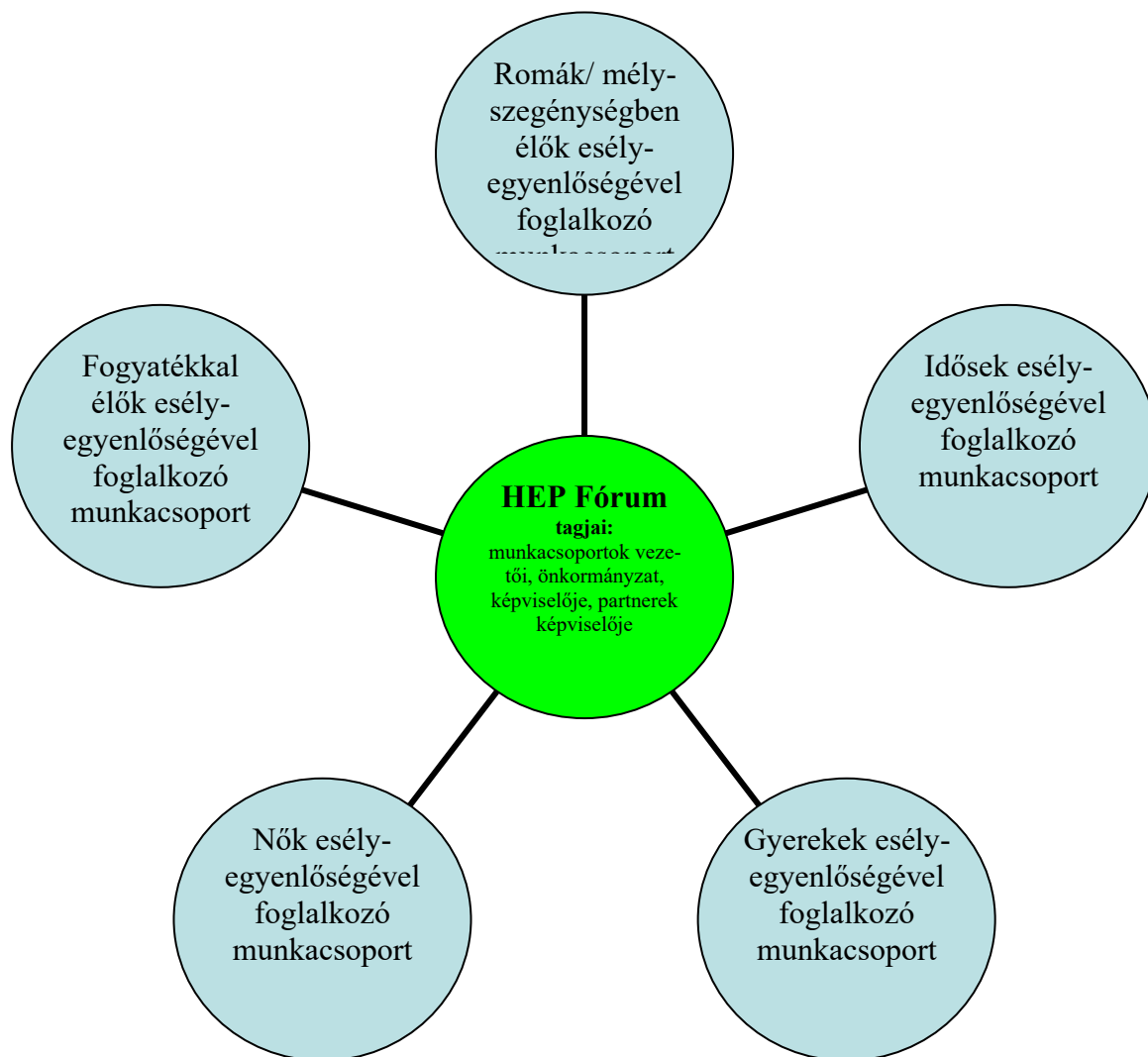
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

- Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

- Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkorl jegyző felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítsék képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

■ Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Decs nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Decs Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 115/2018.(VII.18.) önk-i határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Decs nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP mellélete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.